

GŁOS

KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE

Nr 8/2014 (2534) Rok LV 23.2.2014

On zsyła deszcz
na sprawiedliwych
i niesprawiedliwych

(Mt 5,45)

W przeddzień kanonizacji bł. Jana Pawła II

STR.2

TYGODNIK POLSKI ZA GRANICĄ
HEBDOMADAIRE DE L'EMIGRATION POLONAISE

1,55 €

Ad limina Apostolorum Anno Domini 2014

W przeddzień kanonizacji bł. Jana Pawła II

Przesłanie Papieża Franciszka do Biskupów Polskich

Droży Bracia w biskupstwie,

Pozdrawiam każdego z was i Kościoły partykularne, które Pan powierzył waszemu ojcowskiemu kierownictwu. Dziękuję arcybiskupowi Józefowi Michalikowi za jego słowa, a zwłaszcza za zapewnienie mnie, że Kościół w Polsce modli się za mnie i za moją postugę.

Można powiedzieć, że spotykamy się w przeddzień kanonizacji błogosławionego Jana Pawła II. Wszyscy nosimy w sercu tego Wielkiego Pasterza, który na wszystkich etapach swej misji – jako kapłan, biskup i papież – dał nam świetlany przykład zupełnego oddania się Bogu i Jego Matce oraz całkowitego poświęcenia się Kościołowi i człowiekowi. Towarzyszy on nam z Nieba i przypomina, jak ważna jest komunია duchowa i duszpasterska między biskupami. Jedność pasterzy w wierze, w miłości, w nauczaniu i trosce o dobro wspólne wiernych jest punktem odniesienia dla całej wspólnoty kościelnej i dla każdego, kto szuka pewnej orientacji w codziennym podążaniu drogami Pana. Nikt i nic niech nie wprowadza podziałów między wami, droży bracia! Jesteście wezwani, aby budować jedność i pokój zakorzenione w miłości braterskiej i by wszystkim dać tego podnoszący na duchu przykład. Z pewnością postawa taka będzie owocna i da waszemu wiernemu ludowi moc nadziei.

Podczas naszych spotkań w minionych dniach otrzymałem potwierdzenie, że Kościół w Polsce ma ogromny potencjał wiary, miłosierdzia i praktyki chrześcijańskiej. Dzięki Bogu wierni w Polsce licznie uczestniczą w sakramentach, istnieją wartościowe inicjatywy w zakresie nowej ewangelizacji i katechezy, istnieje szeroka działalność charytatywna i społeczna, zadowalająca liczba powołań kapłańskich. Wszystko to sprzyja chrześcijańskiej formacji osób, praktyko-

waniu z motywacją i przekonaniem, gotowości laikatu i duchownych do aktywnej współpracy w strukturach kościelnych i społecznych. Mając na uwadze, że dostrzega się również pewne osłabienie w różnych aspektach życia chrześcijańskiego, potrzeba rozeznania, poszukiwania przyczyn i sposobów zmierzenia się z nowymi wyzwaniami, takimi jak na przykład idea niczym nieskrępowanej wolności, tolerancja wroga lub nieufna względem prawdy czy niezadowolenie ze sprzeciwu Kościoła wobec panującego relatywizmu.

Przede wszystkim w sferze zwyczajnego duszpasterstwa chciałbym skoncentrować waszą uwagę na rodzinie, „podstawowej komórce społeczeństwa”, „miejscu, gdzie człowiek uczy się współżycia w różnorodności i przynależności do innych oraz gdzie rodzice przekazują dzieciom wiarę” (Adhort. apost. *Evangelii gaudium*, 66). Dziś małżeństwo często jest uważane za jakąś formę uczuciowej gratyfikacji, którą można ustanowić w jakikolwiek sposób oraz zmienić zależnie od wrażliwości każdego (por. tamże). Niestety wizja ta ma również wpływ na mentalność chrześcijan, powodując łatwość uciekania się do rozwodu lub faktycznej separacji. Duszpasterze wezwani są do postawienia sobie pytania, w jaki sposób pomóc tym, którzy żyją w tej sytuacji, aby nie czuli się wykluczeni z Bożego miłosierdzia, z braterskiej miłości innych chrześcijan i z troski Kościoła o ich zbawienie; nad tym, w jaki sposób pomóc im, żeby nie porzucili wiary i wychowywali swoje dzieci w pełni doświadczenia chrześcijańskiego.

Z drugiej strony trzeba postawić sobie pytanie, jak udoskonalić przygotowanie młodych do małżeństwa, tak, aby mogli coraz bardziej odkrywać piękno tej więzi, która – mocno oparta na miłości i odpo-

wiedzialności – może pokonać próby, trudności, egoizmu przez wzajemne przebaczenie, naprawiając to, co grozi rozbięciem i nie popadając w pułapkę mentalności odrzucenia. Trzeba postawić sobie pytanie, w jaki sposób pomóc rodzinom żyć i docenić zarówno chwile radości, jak i chwile bólu i stałości.

Niech wspólnoty kościelne będą miejscami słuchania, dialogu, pocieszenia i wsparcia dla małżonków na ich wspólnej drodze i w ich misji wychowawczej. Niech rodziny zawsze znajdą w duszpasterzach wsparcie autentycznych ojców i przewodników duchowych, którzy będą je chronili przed zagrożeniami negatywnych ideologii i pomagali stawać się silnymi Bogiem i Jego miłością.

Perspektywa najbliższego Świątowego Dnia Młodości, który odbędzie się w Krakowie w 2016 roku, każe mi myśleć o młodych, którzy – wraz ze starszymi – są nadzieją Kościoła. Dziś świat pełen narzędzi informatycznych daje im nowe możliwości komunikacji, ale jednocześnie ogranicza relacje interpersonalne, bezpośredni kontakt, wymianę wartości i wspólnych doświadczeń. Jednak w sercach młodości jest gorąca tęsknota za czymś głębszym, co dowartościowałoby w pełni ich osobowość. Trzeba wyjść naprzeciw temu pragnieniu.

Szerokie możliwości ku temu oferuje katecheza. Wiem, że w Polsce uczestniczy w niej większość uczniów w szkołach. Osiągają oni dobrą znajomość prawd wiary. Jednakże religia chrześcijańska nie jest abstrakcyjną wiedzą, ale egzystencjalną znajomością Chrystusa, osobistą relacją z Bogiem, który jest miłością. Być może trzeba położyć większy nacisk na kształtowanie wiary przeżywanej jako relacja, w której doświadczają się radości bycia kochanym i zdolnym do kochania. Trzeba, by wzrastała troska katechetów i duszpasterzy, żeby nowe pokolenia mogły odkryć pełną wartość sakramentów jako uprzywilejowanego miejsca spotkania z żywym Chrystusem i jako źródła łaski. Niech ludzie młodzi będą zachęceni do udziału w ruchach i stowarzyszeniach, których duchowość jest oparta na Słowie Bożym, liturgii, życiu wspólnotowym i świadectwie misyjnym. Niech znajdują również możliwości wyrażania swej dyspozycyjności i młodzieńczego entuzjazmu w dziełach miłosierdzia krzewionych przez parafialne czy szkolne koła „Caritas”, lub w innych formach wolontariatu czy zaangażowania misyjnego. Niech ich wiara, miłość i nadzieja umacniają się i rozkwitają w konkretnym zaangażowaniu w imię Chrystusa.

ciąg dalszy na str. 8

Telegram z walcem... laickim

Oczywiście, że od polijanta, nawet si per-flic'a, nie można wymagać, żeby zaraz był filozofem. On ma przede wszystkim, bez względu na pełnioną funkcję – posterunkowego czy MSW, łapać złodziei i handlarzy narkotyków. Rzecz w tym, że tymi głównymi glinami w demokracjach republikańskiego postępu ludzkości zostają przeważnie... politycy, z klucza partyjnego, a nie z szerokich horyzontów znani. Tacy co to nie są więc ani myślicielami, ani nawet dobrymi „lappaczami” przestępców, ot... laicy, żeby nie powiedzieć cyfletanci w branzji. Niestety mi ją oni za to nadmierną władzę nad... niezawisłym i paratem-prawiedliwości i, jak to bywa w przypadku tego typu typów, mocno wygórowane ambicje, z prezydenckimi włącznie. Co utwierdza ją w nich jeszcze – nieskorych do autor-flek-ji – laszące się do nich media politycznie bardzo poprawne i inne sondáže, robione na ich zamówienie wśród tzw. „pinni-poleczni”, czyli wśród użytecznych do wszystkiego idiotów. Właśnie jakos ostatnio słuchałem gdzieś w eterze takiego koncertu, prawie, że czysty propagandy polityczno-medialny z udziałem polityjnego, nomen omen „walca” co to jak zechce, no to... przyjadzie i wyrowna niepokornych, jak w piosenke Młynarskiego z czasów głębokiego socjalizmu. Otóż ta gwiazda programu, i szerjów tutajszych, przekonywał, że oto republika jest strasznie zagrożona ze wszystkimi jej immanentnie przypisanymi wartościami razem wziętymi i on będzie ich bronił, nawet cenzurą, przed różnymi ekstremistami, rasistami, i jeszcze gorszymi. Po czym, jak na egzaminie kursów zaocznych, wymienił wszystkie, święte wartości jego republiki, prowadząc je do jednego słowa... laicità! I to wszystko. P.O.

rjs. Leszek Biernacki

W NUMERZE MIĘDZY INNYMI:

- O świętości słów parę – str. 4
- Putin czyli igrzyska na „sztorc” – str. 8
- Échos de Sotchi – str. 11
- Notatki bardzo osobiste – str. 12
- I być, i mieć – str. 13

Z SATYRYCZNEJ TEKI

Wyklęci

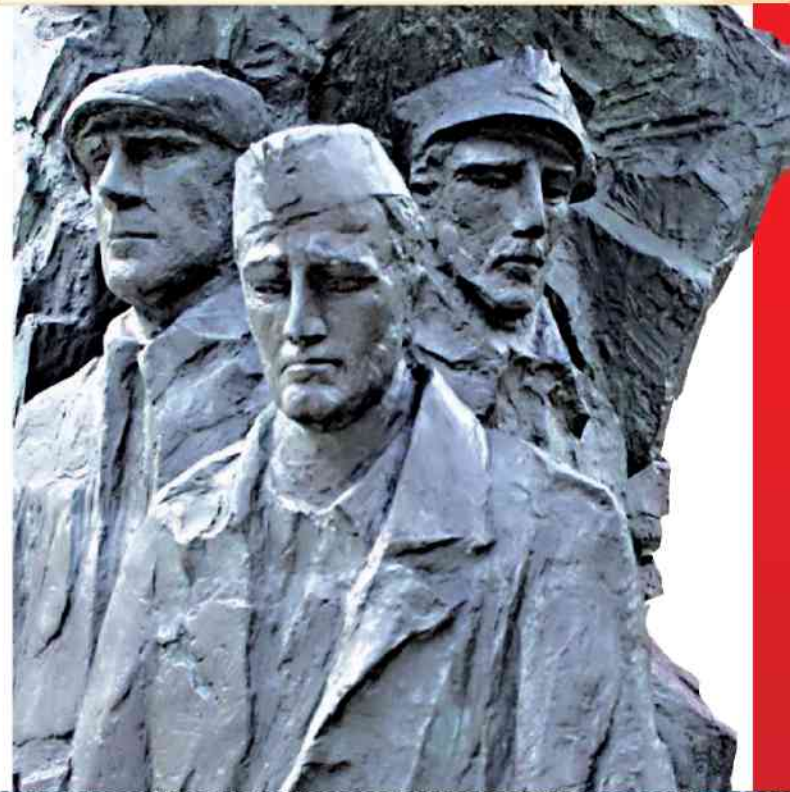
Jerzy Klechta

Żołnierze „wyklęci”! Taką nazwę otrzymali w III RP, użyto jej po raz pierwszy w 1993 r., w tytule „wystawy”: „Żołnierze Wyklęci – antykomunistyczne podziemie zbrojne po 1944 r.” Termin „żołnierze wyklęci” u powszechnił Jerzy Ślaski, publikując książkę o takim tytule. Był to niepodległościowy ruch partyzancki, stawiający czoła wobec sowieckiego i polskiego porządkowania jej ZSRR.

Walczyli z sowiecką bezpieką i ich polskimi najemnikami. Ostatnim członkiem ruchu oporu był Józef Franczak ps. „Lalek”, zginął w obławie w Majdanie Kozic Górnych pod Piaskami (woj. lubelskie) 21 października 1963 r., osiemnaście lat po zakończeniu II wojny światowej! W walkach podziemia z władzą komunistyczną zginęło około 15 tys. ludzi, w tym około 7 tys. członków podziemia.

Mimo, iż wkrótce upływie ćwierć wieku od upadku PRL, o „żołnierzach wyklętych” mówi się ciągle przystawowym „półgębkiem”. Pokonanie wpajanych przez propagandę peerelowską oskarżeń pod adresem bohaterów podziemia jest ciągle drogą przez mękę. Wyolbrzymia się pojedyncze fakty mające zohydzić ten niespotykany w dziejach Europy XX wieku czyn zbrojnego sprzeciwu, pomniejsza do zera heroizm „wyklętych”.

ciąg dalszy na str. 6

ZAPRENUMERUJ „GŁOS KATOLICKI”

W prenumeracie będziesz otrzymywał „Głos...” bezpośrednio do domu wcześniej i taniej.

Imię i nazwisko: _____ Rok (56,60 €) Pół roku (30,30 €) Miesiąc (5 €)

Adres: _____ Przyjaciele „Głosu...” (69,60 €) PDF/e-mail (49,90 €)

Telefon: _____ Zaznacz tutaj jeśli jest to Twoja pierwsza prenumerata i wygraj 2 dodatkowe darmowe miesiące abonamentu!

Czeki prosimy wystawiać na
Głos Katolicki – Voix Catholique
263 bis, rue St-Honoré, 75001 Paris;

Konto we Francji: CCP 12 777 08 U Paris – Voix Catholique/Głos Katolicki
Prenumerata w Belgii: ks. B. Dejneka – rue Jourdan 80, 1060 Bruxelles – CCP 000-1637856-11
w Niemczech: Głos Katolicki – Commerzbank Hannover – BLZ 250 400 66 – konto n°791177900

PRENUMERATY

LITURGIA SŁOWA

VII Niedziela zwykła Rok A

EWANGELIA

Mt 5,38-48

Słowa Ewangelii wg św. Mateusza

Jezus powiedział do swoich uczniów: „Słyszeliście, że powiedziano: «Oko za oko i ząb za ząb». A Ja wam powiadam: Nie stawiajcie oporu złemu. Lecz jeśli cię, kto uderzy w prawy policzek, nadstaw mu i drugi. Temu, kto chce prawować się z tobą i wziąć twoją szatę, odstąp i płaszcz. Zmusza cię, kto, żeby iść z nim tysiąc kroków, idź

dwa tysiące. Daj temu, kto cię prosi, i nie odwracaj się od tego, kto chce pożyczyć od ciebie. Słyszeliście, że powiedziano: «Będziesz miłował swego bliźniego», a nieprzyjaciela swego będziesz nienawidził. A Ja wam powiadam: Miłujcie waszych nieprzyjaciół i módlcie się za tych, którzy was prześladowają; tak, będziecie synami Ojca waszego, który jest w niebie; ponieważ On sprawia, że słońce Jego wschodzi nad złymi i nad dobrymi, i On zsyła deszcz na sprawiedliwych i niesprawiedliwych. Jeśli bowiem miłujecie tych, którzy was miłują, cóż za nagrodę mieć będziecie? Czyż i celnicy tego nie czynią? I jeśli pozdrawiacie tylko swych braci, cóż szczególnego czynicie? Czyż i poganie tego nie czynią? Bądźcie, więc wy doskonali, jak doskonały jest Ojciec wasz niebieski”.

O świętości słów parę

ks. Ireneusz Wójcik

„Na tym polega wielkość człowieka, że wyrastając z korzeni, nie odcina się od nich, nie wstydzi się ich, gdyż wie, że bez nich umrze...” (anonim).

Jesteście dziś w kościele, jak zawsze, jesteście obecni; wierni i zastuchani, odważni i otwarci. Jesteście... Cieszę się... A ja chcę Wam dziś opowiedzieć o moim Bogu, i o spotkaniu z Nim. Trochę refleksyjnymi może słowami wiary, ale i z troską o ten świat, z Bożą ciszą, a nawet jeszcze Jego inną obecnością, w której jest obecne przełamywanie – przyjazny gest, przyjazny gest łamania chleba, gest zachęcający do codziennej wiernej miłości w służbie dla innych. O świętości słów parę – a nawet i bez słów, tylko ciszą, chce Wam opowiedzieć. Postuchajmy i otwórzmy sumienia – serca. „A Ja wam powiadam: Miłujcie waszych nieprzyjaciół i módlcie się za tych, którzy was prześladowają”.

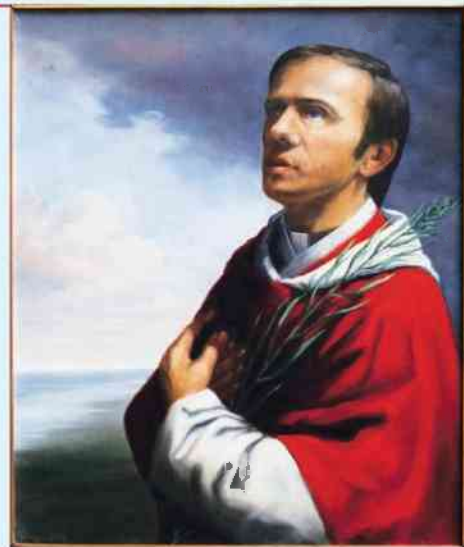
Jezu Chryste, trudna jest czasem Twoja mowa, trudne są Twoje słowa; sami chyba nie podołamy – nie potrafimy przyjąć do serca Twoich słów, jest to niekiedy takie trudne. Jeszcze ludzi przyjaznych – życzliwych łatwiej miłować, ale nieprzyjaciół – sam wiesz o tym Chryste. Powiedziacie o tym kiedyś Panie – tak pamiętam, tak ... pamiętam, powiedziacie o tej Miłości nieprzyjaciół z wysokości swego Krzyża, w dziwną noc Wielkiego Piątku, a dziś echo tych słów na nowo rozbrzmiewa w Twoim Kościele. Miłujecie, miłujecie. Tak będziecie synami Ojca waszego, który jest w niebie; ponieważ On sprawia, że słońce Jego wschodzi nad złymi i nad dobrymi, i On zsyła deszcz na sprawiedliwych i niesprawiedliwych”.

W Kościele – Twoim Domu, gdy słucham takich słów Jezusa – Twoich słów – słów z Ewangelii, powracają do mnie wspomnienia, dalekie wspomnienia. Pozwólcie, zatem – moi kochani, na małą chwilę wspomnień. Z wielu rzeczy tego świata – pisał C.K. Norwid pozostanie tylko poezja i dobroć więcej nic – poezja i dobroć. Powróćcie we wspomnieniach do poezji, powróćcie po to jeszcze, aby lepiej zrozumieć przesłanie z dzisiejszej Liturgii Bożego Słowa. A Słowo Boże zawsze uzdrowia, czyni zawsze przejrzystym i przyjaznym, rozumiejącym. Niech przemówią dawne wspomnienia. „Precz z moich oczu!... Postucham od razu, Precz z mego serca!... I serce postucha, Precz z mej pamięci!... Nie tego rozkazu moja i twoja pamięć nie postucha (A Mickiewicz).

A dalej już samo Boże Słowo – katecheza na dziś dla ochrzczonych i zastuchanych, dla wątpiących i zagubionych, dla niewierzących i błądzących; „Bądźcie świętymi, bo Ja jestem święty, Pan, Bóg wasz! Tak, to są Twoje Boże wymagania. Tak, to są Twoje wielkie wymagania to zaproszenie do świętości. Świeci to ludzie obecni pośród nas oni są pośród nas obecni są wśród nas z poezją i z dobrocią, z siewem słowa i wiary z służbą dla Miłości. Czasem świeci potrafią być tuż obok nas jak przyjaźni aniołowie. Módlmy się, zatem, tak z wiarą – odważnie abyśmy i my odkrywali ich obecność, abyśmy potrafili popatrzeć na ich przesłanie na ich słowa i czyny na dzieło świętych ludzi. Świeci są obecni pośród nas potrafią słuchać, płakać, smuć się, zdobywać wolność, zaprzęcać się z Tajemnicą, z upadkami, z powstawaniem, oni są ludźmi – i jeszcze świeci potrafią kochać, potrafią miłować całym swoim sercem, miłością wierną posuniętą nawet do miłości nieprzyjaciół. Trzeba i nam ich życie przeżyć na codzienność.

Tak czynił Jan Paweł II – Błogosławiony Papież. Pamiętacie – postuchajmy... „Ojczyzna jest naszą Matką Ziemią. Polska jest Matką szczególną. Nie łatwe są jej dzieje, zwłaszcza na przestrzeni ostatnich stuleci. Jest Matka, która wiele przecierpiata i wciąż na nowo cierpi. Dlatego ma prawo do miłości szczególnej”. (bł. Jan Paweł II). Przypominam Wam i sobie samemu w ten niedzielny lutowy dzień ten fragment wiersza A. Mickiewicza i słowa Bł. papieża Polaka, razem zestawione po to, byśmy z wiarą spojrzeli na nasz świat, na Europę, i na Ojczyznę – Polskę, po to abyśmy miłowali siebie wzajemnie. Niech słowa z wiersza poety doby romantyzmu, i słowa Papieża wyrostłego z trudnego XX w. będą takim matym „kluczem” do odkrycia i do zrozumienia Ewangelii, liturgii, i daru Kościoła.

Zachęcam abyśmy sami przy modlitwie zestawili słowa Ewangelii z tym dwu wierszem i z potrzebą oddziaływania na sumienia Polaków tych w kraju i tych na emigracji. Znak łączenia słów i czynów w jedno jest nam bardzo potrzebny, potrzebny abyśmy

T. Molga – męczennik ks. J. Popietuszko

nie uciekali z tych miejsc, gdzie nas stawia i posyła Bóg. A On stawia nas i posyła tam gdzie mamy być... i ofiaruje nam odpowiednie i potrzebne środki abyśmy zrozumieli sens codziennego życia, odkryli wartość ofiary, i cud, cud siebie nawzajem. Niech tym znakiem jednoczącym nas wszystkich wokół miłości i świętości – tak na nowo odważnie będzie tegoroczna kanonizacja bł. papieża Jana Pawła II – papieża pielgrzyma. A ja jeszcze poszukam odpowiedzi w Ewangelii na różne trudności współczesnego świata i dotączę jeszcze myśl z życia innego Polaka ks. Jerzego Popietuszki. Jak wiecie ks. Jerzy jest nie tylko męczennikiem, ale jest jeszcze świadkiem triumfu wiary nad rzeczywistym złem w świecie XX w. Potrafił On na zło tego współczesnego świata, wraz z taską Bożą, odpowiadać życzliwą miłością. Na nienawiść, agresję, pychę i gniew wskazywał drogę wiary i przebaczenia, na złość i lenistwo – ofiarowywał pokorę i głos życzliwej miłości – cud i dar sumienia. W jego powołanie i kapłaństwo, wpisana była troska i szacunek dla każdej ludzkiej pracy.

Te „okrucichy” Jego słów, czynów, warto rozważać może w nadchodzącym Wielkim Poście 2014 r., po to, aby patrzeć z wiarą na dzieje naszej Ojczyzny, Europy i świata. A Jego Słowa wypowiedziane tuż przed śmiercią niech będą dla nas wielką zachętą do uczciwego i mądrego kształtowania człowieczeństwa w tym naszym XXI w.; „Módlmy się, byśmy byli wolni od lęku, zastraszenia, ale przede wszystkim od żądzy odwetu i przemocy”.

Przygotowanie do Kanonizacji Jana Pawła II

Otwórzcie na oścież drzwi Chrystusowi

„Nie bójcie się, otwórzcie, otwórzcie na oścież drzwi Chrystusowi. Dla Jego zbawczą władzę otwórzcie granice państw, systemów ekonomicznych i politycznych, szerokie dziedziny kultury, cywilizacji, rozwoju! Nie bójcie się! Chrystus wie, co nosi w swoim wnętrzu człowiek. On jeden to wie!

Dzisiaj często człowiek nie wie, co kryje się w jego wnętrzu, w głębokości jego duszy i serca. Tak często niepewny sensu życia na tej ziemi i ogarnięty zwątpieniem, które zmienia się w rozpacz. Pozwólcie więc, proszę was, błagam was z pokorą i zaufaniem! Pozwólcie Chrystusowi mówić do człowieka! On jeden ma słowa życia, tak, życia wiecznego”.

Tymi słowami błogostawiony Jan Paweł II rozpoczął swój pontyfikat. Pierwsze, o co prosił, a wręcz błagał, to zaproszenie przez nas Jezusa do swojego życia, przyjęcie Go, jako osoby, do swojej codzienności. Bóg jest Miłością i wszystko, co czyni jest z miłości. On pierwszy ukochał człowieka i pragnie naszego dobra, a mimo to, dziś tak wiele osób odrzuca Boga, w ogóle Go nie znając, albo znając bardzo powierzchownie... Tak wielu z nas szuka po swoim szczęścia, sensu życia, miłości... i nie znajdujemy ich, a nieraz tylko bardziej raniemy siebie i innych...

Błogostawiony Papież dobrze wiedział, co mówi. On sam żył tak jak głosił, zaufał całkowicie Bogu i nie bał się zaprosić Jezusa do wszystkich sfer swojego życia: do rodziny, do swojego powołania, sposobu myślenia, finansów, pracy, odpoczynku...

Jak często boimy się, że gdy Jezus wejdzie w nasze życie, zacznie coś zabierać, przestawiać... Prawda jest taka, że to, co Jezus chce zabrać, to tylko nasz lęk, nasz grzech i nasze problemy. Jezus jest tym, który daje! Jezus jest źródłem pokoju i radości! Czy ktoś słyszał o źródle, które wciąga i zabiera? Nie! To z Jezusa wypływa wszystko, co dobre. On sam mówi o sobie: Przyszedłem dać życie i to życie w obfitości (J10,10).

Czy chcesz żyć pełnią życia? Co Cię dzisiaj przygniata? Co dzisiaj zabiera Ci radość? Idź z tym do Jezusa! Zostań z Nim chwilę, sam na sam i powiedz Mu o tym, ale tak szczerze, nazwij po imieniu, jak naprawdę wygląda dzisiaj Twoje serce, życie, rodzina... On czeka na to z niecierpliwością, być może już od wielu lat. Może jest dziś taka sfera w Twoim życiu, gdzie mówiłeś: Boże, tu nie masz wstępu. Wierzę w Ciebie, ale w tym przypadku wiem lepiej; wybacz, ale dziś nie da się tak żyć, jak Ty mówisz. Jeśli tak jest – przed Tobą szansa, by to odmienić.

Popatrz na Papieża i Jego życie: skąd brał się jego uśmiech, jego radość i pokój, nawet w najboleśniejszych sytuacjach? Właśnie od Jezusa! Właśnie z tego, że pozwolił on Jezusowi poprowadzić swoje życie. Tak, Jezus chce być sternikiem Twojego

życia. On doskonale wie, gdzie są niebezpieczeństwa, a gdzie można bezpiecznie płynąć. Wie, bo jest Panem tego świata, jest Królem wszystkiego. Jest większy od tego, co Cię dziś wiąże, jest większy od Twoich grzechów i trudności. Nie bój się! Jezus Cię nie przekreśla, Jezus nigdy nie męczy się przebaczeniem. Choćby nie wiem co, zawsze możesz do Niego wrócić! Jezus chce, byś był zwycięzcą, byś wygrał swoje życie. Co więc z tym zrobisz?

Może już czas na szczerą spowiedź, może już czas na poważną rozmowę z kimś, na zmianę postępowania i myślenia? Czy powiesz Mu dzisiaj „tak”? Tak, Boże, nie chcę już żyć po mojemu, zbyt dużo też już popłynęło. Chcę Cię dzisiaj zaprosić, chcę byś uporządkował moje życie, tak jak Ty uważasz za słuszne. Chcę zmienić to, o co mnie poprosisz. Ty znasz mnie najlepiej i choć czasem myślę, że Twoje słowa są zbyt trudne, to nie mam do kogo innego pójść, bo tylko Ty masz słowa życia wiecznego...

Prowadź mnie Jezu! Oddaję się Tobie cały, przez ręce Maryji, tak jak to czynił błogostawiony, a już wkrótce święty Jan Paweł II – Totus tuus!

Adoracja oprac. przez ks. Piotra Spyry

ZAKOPANE | Dziękczynna Msza św. za wywalczony przez Kamila Stocha złoty medal Igrzysk Olimpijskich w Soczi została odprawiona w kaplicy sióstr karmelitanek na Reglach w Zakopanem. Mszę św. zamówiła ciocia Kamila pani Zofia Bobik, która mieszka w sąsiedztwie rodzinnego domu Kamila Stocha. „Przed olimpiadą cały tydzień chodziłam na Msze św. i modliłam się o medal dla Kamila” – mówiła p. Zofia. Wiadomość o wygranej Kamila Stocha góralskie z Zębu, jego rodzinnej miejscowości, przyjęli z wielką radością, oglądając transmisję na jednym ze stoków narciarskich w Zębnie, gdzie była także kapela góralska.

WATYKAN | Mając jeszcze w pamięci ubiegłoroczne spotkanie w Rio de Janeiro, Papież wybiega już myślą ku następnemu etapowi międzykontynentalnej pielgrzymki młodzieży w 2016 r. w Krakowie. Na trzy najbliższe lata proponuje rozważanie ewangelicznych Błogostawieństw. Pisze o tym w swoim pierwszym orędziu na Światowy Dzień Młodzieży, który w tym roku będzie obchodzony w Kościołach lokalnych w Niedzielę Palmową 13 kwietnia. Papież zwraca uwagę, że w zrozumieniu głębokiego sensu Błogostawieństw najlepiej pomogą nam święci. Nawiązuje przy tym do

zbliżającej się kanonizacji Jana Pawła II, stwierdzając: „Będzie On wielkim patronem Światowego Dnia Młodzieży, którego był inicjatorem i promotorem. A we wspólnocie świętych nadal będzie on dla was wszystkich ojcem i przyjacielem”. Przypomina też przypadającą w kwietniu 30. rocznicę przekazania młodzieży Krzyża Jubileuszu Odkupienia. Tym symbolicznym aktem Jan Paweł II zapoczątkował wielką pielgrzymkę młodych, „która od tej pory nadal przemierza pięć kontynentów”.

BERNO | Szwajcarscy biskupi obawiają się izolacji Szwajcarii w Europie po referendum, w którym mieszkańcy tego kraju zobowiązali władze do ograniczenia napływu migrantów. Episkopat sprzeciwiał się tej inicjatywie, ponieważ niedopuszczalna jest sama retoryka proponowanego prawa, które traktuje migrantów jak towar, a ich wartość ocenia jedynie pod kątem przydatności dla gospodarki. „W tym referendum odwoływano się do lęku, ale na niepokoję, również uzasadnione można było odpowiedzieć w inny sposób. Obecność migrantów musi być kontrolowana, ale inaczej, bez określania limitów, bo to przywraca nas z powrotem do epoki, o której sądziłszy, że należy już do przeszłości” – powiedział bp Lazerri. □

Wyklęci

ciąg dalszy ze str. 3

Już w 1943 r., po klęskach hitlerowców na froncie wschodnim, dowództwo Armii Krajowej rozpoczęło tworzenie struktur na wypadek okupacji przez Moskwę. Powstała organizacja NIE łącząca struktury cywilne i wojskowe, mająca na celu samoobronę i podtrzymywanie morale polskiego społeczeństwa w oczekiwaniu na wojnę Zachodu z Sowietami. Dramatem było aresztowanie dwóch najważniejszych osób w konspiracji: gen. bryg. Emila Fieldorfa (stynny „Nil”) i gen. bryg. Leopolda Okulickiego. 7 maja 1945 r. rozwiązano NIE i powołano nową organizację: Delegaturę Sił Zbrojnych na Kraj, która przetrwała kilka miesięcy i została zastąpiona Ruchem Oporu bez Wojny i Dywersji „Wolność i Niezawisłość”. WiN zamierzało unikać konfrontacji i walk. Postanowiono skupić się na metodach politycznego i propagandowego wpływu na społeczeństwo. W zbliżających się wyborach poparto jedną legalną opozycję: Polskie Stronnictwo Ludowe.

Akcje oddziałów podziemia antykomunistycznego były wymierzone w oddziały zbrojne Urzędu Bezpieczeństwa (UB), Korpusu Bezpieczeństwa Wewnętrznego (KBW), Milicji Obywatelskiej (MO). Podziemie niepodległościowe aktywnie dzia-

łało na przedwojennych ziemiach polskich włączonych oficjalnie w 1945 r. do Związku Sowieckiego, przede wszystkim na ziemi grodzieńskiej, nowogródzkiej i wileńskiej. Jednym z ostatnich polskich żołnierzy czynnie walczących na Kresach był Hryncewicz ps. „Bogdan”, pochodzący spod Lidy. Został ujęty w sierpniu 1953 r. i później stracony. We wrześniu 1955 r. zginął na Wileńszczyźnie w walce z Sowietami partyzant z oddziału „Kmicica” – Franciszek Polakiewicz ps. „Ben Hur”.

NKWD i peerelowska bezpieka walczyła z konspiracją niepodległościową hitlerowskimi metodami. Już w 1945 r., po aresztowaniu Jana Mazurkiewicza ps. „Radostaw”, utworzona została Centralna Komisja Likwidacyjna AK. „Radostaw” zwrócił się do AK-owców z apelem o ujawnienie się i skorzystanie z amnestii. Była ona jednak podwójnym oszustwem – nie dość, że obiecywała „taskę”, mimo iż żołnierze AK nie popełnili przestępstw przeciwko polskiemu narodowi, to ubecy mieli tajną instrukcję, by ujawniających się AK-owców „internować i odosobnić”. Wolno im było wykorzystywać każdy pretekst, aby zabijać, jak w Katyńniu. W 1945 r. ujawniło się ok. 50 tys. żołnierzy podziemia. Taktykę tę powtórzono również w amnestii z 1947 r., ujawniło się wtedy ponad

75 tysięcy osób. Większość była represjonowana, wywożona na Sybir, skazywana na długoletnie więzienie, mordowana.

Prof. Jan Żaryn podaje, że ponad 20 tysięcy żołnierzy zginęło bądź zostało zamordowanych skrytobójczo lub w więzieniach NKWD i UB. Na przełomie lat czterdziestych i pięćdziesiątych XX w. ćwierć miliona Polaków więziono w obozach pracy.

inicjatorem ustanowienia Narodowego Dnia Pamięci „Żołnierzy Wyklętych” był prezydent śp. Lech Kaczyński. Ustawę, zgodnie z którą dzień 1 marca powinien być obchodzony jako święto „żołnierzy wyklętych” podpisał prezydent Komorowski. Planowana jest również budowa Muzeum Żołnierzy Wyklętych.

Na temat „żołnierzy wyklętych” narosło jednak wiele mitów. Według badań Instytutu Pamięci Narodowej pogląd głoszący, że podziemie antykomunistyczne było antysemitkie wynikało z udziału pewnej grupy osób pochodzenia żydowskiego w kierownictwie UB. Wszystkich ubeków, niezależnie od pochodzenia, podziemie traktowało jako wrogów Polski. Walcząc z komunistami jeszcze przez wiele lat po zakończeniu II wojny światowej, żyjąc w lesie i osamotnieniu, dochodziło do tworzenia przez „wyklętych” własnego prawa. Nazywano ich „wilkami”.

Z KRAJU

- Ojciec św. Franciszek podsumował wizytę polskich biskupów ad limina w Watykanie słowami: „otrzymałem potwierdzenie, że Kościół w Polsce ma ogromny potencjał wiary, modlitwy, miłosierdzia i praktyki chrześcijańskiej”. Na zakończenie audyencji papież prosił też biskupów, by jego pozdrowienie zawięzli do wszystkich ludzi w Polsce.
- Usprawienie współpracy w sprawach karnych, przestępstwa w cyberprzestrzeni i ekstradycje były tematami rozmów w Warszawie prokuratora generalnego z jego amerykańskim odpowiednikiem.
- Grupa polityków PiS – w tym szef klubu Błaszczak i wiceprezes Lipiński – udała się na Litwę, gdzie rozmawiała z Polakami o ich sytuacji, spotkała się również z litewskimi postaciami i władzami Akcji Wyborczej Polaków na Litwie.
- Tusk zapowiedział, że poprosi sejmowy Klub PO, by nie popierał wniosku o powołanie komisji śledczej w sprawie likwidacji WSI przez Antoniego Macierewicza. Taki wniosek złożą palikociarze, Komisji nie będzie, choć szkoda, bo była szansa na powiedzenie prawdy o wojskowych służbach i komu one służyły naprawdę...
- Skoro przy wojsku jesteście. Ostatnio IPN lustrował generałów: m.in. b. szefa szkolenia Wojsk Lądowych gen. Lamłę (trwa proces), obecnego zastępcę dowódcy i szefa sztabu Wojsk Lądowych gen. Malinowskiego (w 2012 r. sąd prawomocnie oczyścił go z zarzutu IPN) i b. dowódcę Pomorskiego Okręgu Wojskowego gen. Dulebę (warszawski sąd uznał go w styczniu br. prawomocnie za kłamcę lustracyjnego). W 2012 r. warszawski sąd wszczął też proces b. wiceszefa Sztabu Generalnego WP gen. Dygnatowskiego, którego pion lustracyjny IPN podejrzewa o zatajenie współpracy z Wojskową Służbą

Wewnętrzna – kontrwywiadem wojska w PRL – z lat 1979–83. Oczyszczony z zarzutu kłamstwa lustracyjnego jest natomiast gen. A. Kaczyński, były przedstawiciel wojskowy Polski przy Kwaterze Głównej NATO w Europie (SHAPE). Wg IPN w latach 1981–82 był on jednak zarejestrowany przez kontrwywiad wojska PRL pod pseudonimem „Wojtek”.

- Informacje zawarte w tzw. wystąpieniu pokontrolnym min. w Kancelarii Premiera Cichockiego w Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) są wstrząsające. Wynika z nich, że w zarządzanej przez polityków powiązanych z PSL agencji panował nepotyzm i nadużycia.

- Litwiniuk, wieloletni radca prawny ARiMR oraz współpracownik b. min. rolnictwa Sawickiego z PSL, stracił certyfikat bezpieczeństwa upoważniający go do dostępu do tajemnic państwa. Sawicki twierdzi, że cała kontrola w Agencji to efekt walk służb specjalnych, jaka rozgrywana jest w ARiMR. Sawicki sugeruje, że to zemsta za brak jego zgody na to, by służby były zatrudniane na etatach w agencji.

- Rezygnuję ze wszystkiego – oświadczył Owsiak, twórca tzw. Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy i oddał kluczyki od służbowego auta. Oznajmił także, że przestaje również być członkiem Rady Społecznej przy Rzeczniku Praw Obywatelskich. Następnego dnia, „uproszony przez społeczeństwo” na stanowisku pozostał. Cyrk z dymisją spowodowały coraz liczniej pojawiające się pytania o rzeczywistą charytatywność jego fundacji, a czarę goryczy przelał wytoczony przez Owsiaka proces przeciw blogerowi, który stawiał dość trudne pytania pod jego adresem. Sąd zamiast szybko blogera skazać, nakazał Owsiakowi udostępnić księgowość...

- 752 „legalne” aborcje” przeprowadzono w Polsce w 2012 r. W Polsce aborcja dozwolona jest z trzech powodów: gdy ciąży jest efektem czynu zabronionego (np. gwałtu), istnieje zagrożenie dla zdrowia matki lub badania wskazują na prawdopodobieństwo upośledzenia płodu. Z 752 zabiegów aż 701 wykonano w związku z wykryciem wad płodu. Tylko jedna aborcja dotyczyła ciąży będącej efektem czynu zabronionego, a 50 zabiegów wiązało się z zagrożeniem zdrowia matki.

- Nowy rok rozpoczął się od wzrostu liczby osób bez pracy. Wg najnowszych szacunków ministerstwa pracy, bezrobocie w styczniu wyniosło 14%.

- Tzw. ustawa tępkowa w lutym ma trafić na posiedzenie rządu. Minister środowiska nie wyklucza, że jeszcze w tym roku może powstać pierwszy komercyjny odwiert gazu tępkowego.

- Przy okazji nowego filmu o płk. Kuklińskim i 10. rocznicy jego śmierci, przeprowadzono sondaż o polskim patriotyzmie. 41% Polaków nie poświęciłoby nic dla dobra Polski. Tylko 19% oddałoby dla ojczyzny swoje życie lub zdrowie, a 17% gotowych jest na poświęcenie majątku. Wśród tych, którzy nie chcą niczego poświęcać dla ojczyzny, aż 53% to kobiety. Mężczyźni stanowią tu tylko 29%. Osoby po 45. roku życia chętniej poświęciłyby coś dla kraju niż pokolenia młodsze. Pewną nadzieją jest deklaracja oddania zdrowia lub życia dla Ojczyzny przez 27% młodych w przedziale 18–24 lata. Jest to najwyższy odsetek we wszystkich grupach.

- Były wicemarszałek Senatu, członek Trybunału Stanu, polityk demokratycznej opozycji, a ostatnio PiS – Zbigniew Romaszewski znalazł się w stanie krytycznym i jest utrzymywany w śpiączce farmakologicznej. □

Jednak bBezprawiem było przede wszystkim to, co wprowadzali na ziemiach polskich Sowietci i ich polscy sojusznicy. Szczególnie dramatyczne wydarzenia miały miejsce na Rzeszowszczyźnie. Latem 1944 r. w ramach „wyzwalania” ziem polskich przez wojska sowieckie aresztowano oraz mordowano oficerów i żołnierzy Armii Krajowej, przedstawicieli przedwojennych i konspiracyjnych elit politycznych oraz inteligencji. Opór społeczeństwa polskiego wobec władzy komunistycznej zatoczył szeroki krąg. Konspiracja i walka zbrojna trwały do końca lat 40-tych, w niektórych regionach nawet do połowy lat 50-tych. Ci, którzy dostali się w ręce bezpieki byli na ogół skazywani w procesach na śmierć, lub mordowani bez sądu. Do historii martyrologii przeszły akty znęcania się i mordowania bohaterów podziemia antykomunistycznego w lochach zamku w Lublinie i zamku w Rzeszowie.

Dziś toczy się w Polsce dyskusja na temat powrotu pomnika tzw. „czterech śpiących” (oficjalnie nazywany pomnikiem Braterstwa Broni) przy Dworcu Wileńskim, na warszawskiej Pradze (usunięto go stamtąd na czas budowy warszawskiego metra). Historia tego pomnika ma jednoznacznie kontekst polityczny, antypolski. Wszak sowiecka armia nie wyzwalała Warszawy, lecz z rozkazu Stalina

przypatrywała się bezczynnie jak miasto z rozkazu Hitlera równane jest z ziemią. Przypominam o tym fakcie, gdyż w Polsce znajdują się zagorzali obrońcy pomnika sowieckich „wyzwolicieli”, którzy jednocześnie nabierają wody w usta, gdy pada propozycja postawienia pomnika ku czci tych, którzy stawiali czynny opór przeciwko dwóm totalitaryzmom: hitlerowskiemu i stalinowskiemu. Byli nimi właśnie „żołnierze wyklęci”.

Piękny, wzruszający wiersz pt. „Wilki”, poświęcił „wyklętym” bohaterom jeden z największych polskich poetów Zbigniew Herbert. Pisarz Janusz Krasiński (więzień w czasach stalinowskich) o podziemiu „wyklętych” napisał książkę „Na stracenie”. Istotnie! Patriotyczni szaleńcy szli na stracenie. Z podniesionym czołem. Jeszcze dzisiaj więcej można spotkać o nich publikacji krytycznych, nie zaś stawiających ich niezłomność. W tej szaleńczej walce, niektórzy żołnierze podziemia, niekiedy byli dokuczliwi dla ludności cywilnej. Brakowało im nie tylko broni, brakowało im również chleba. Ale przede wszystkim brali odwet na tych polskich czy innej narodowości komunistach, którzy bez skrępowań oddali Polskę w łapy NKWD, którzy po zakończeniu II wojny światowej denuncjowali żołnierzy Armii Krajowej i innych organizacji walczą-

cych z najeżdżcą hitlerowskim, a potem z najeżdżcą stalinowskim. 1 marca każdego roku pamiętajmy o WYKLĘTYCH! □

Jerzy Klechta

ZE ŚWIATA

Opr. B.D.

- Kreml otworzył kilka nowych frontów walki o utrzymanie wpływów nad Ukrainą. Doradca Putina Głaziew przypominał, że zgodnie z umową z 1994 r., w której Moskwa i Waszyngton gwarantują suwerenność i integralność Ukrainy w zamian za pozbycie się przez nią broni atomowej, Rosja ma obowiązek interweniować, gdy pojawiają się konfliktowe sytuacje. Zarzucił też USA, że każdego tygodnia przeznaczają 20 mln dolarów na wsparcie „ukraińskich rebeliantów”. Zdaniem Głaziewa szkolenia odbywają się bezpośrednio w budynku... ambasady USA w Kijowie. Iltarionow, b. doradca Kremla, twierdzi, że „Moskwa szykuje się do interwencji na Ukrainie”. Jego zdaniem mogłaby ona nastąpić zaraz po inauguracji zimowych igrzysk olimpijskich w Soczi. Rosja grozi także rozbięciem integralności terytorialnej swojego południowo-zachodniego sąsiada. Ataman rosyjskich kozaków Wodołacki ostrzegł, że wyśle 760 tys. swoich ludzi na Krym, aby przyjść z pomocą „rosyjskim braciom”.
- Przed inauguracją igrzysk olimpijskich w Soczi doszło do krótkiego spotkania prezydenta Ukrainy Janukowycza z Putinem. O rozmowach obu polityków poinformowano bez podania jakichkolwiek szczegółów.
- Rosja „tymczasowo rozszerzyła” swoją tzw. strefę graniczną z Abchazją (częścią Gruzji) w głąb terytorium Gruzji bez zgody rządu tego państwa. NATO wyraziło zaniepokojenie.
- W referendum 50,3% Szwajcarów poparło ograniczenia wjazdów dla imigrantów. Może to unieważnić umowę między Szwajcarią a UE w kwestii swobodnego przemieszczania się. Zwolennicy wprowadzenia limitów uważają, że zapewnią one bardziej stabilną sytuację mieszkaniową, opiekę zdrowotną

i dostęp do edukacji dla Szwajcarów. Limity imigracyjne zostaną przyjęte, jeśli opowie się za nimi nie tylko ponad 50% obywateli Szwajcarii, ale i ponad połowa z 26 kantonów.

- Premier Cameron oświadczył, że gdyby Szwajcaria zagłosowała we wrześniowym referendum za opuszczeniem Zjednoczonego Królestwa, zagrożona byłaby stabilność Wielkiej Brytanii i bezpośrednie inwestycje zagraniczne. Zaapelował do Szkotów o pozostanie w UK.
- Parlament autonomicznej Katalonii postanowił, że 9 listopada odbędzie się referendum w sprawie niepodległości tej hiszpańskiej prowincji.
- W Kijowie przebywała asystentka amerykańskiego sekretarza stanu Nuland. Stwierdziła ona, że USA gotowe są udzielić Ukrainie wsparcia, jeśli będzie ona szybko poruszała się na drodze obrony praw człowieka, godności, uregulowania konfliktu i reform politycznych. Media donoszą, że zirytowana z powodu bezczynności Brukseli zastępca sekretarza stanu USA Nuland w rozmowie z amerykańskim ambasadorem w Kijowie Pyattem miała powiedzieć „chrzańić UE”.
- W Bośni doszło do zamieszek. Powodem jest korupcja, zamykanie zakładów pracy i niedowład administracji podzielonej pomiędzy Bośniaków, Chorwatów i Serbów. Bezrobocie (28%) należy tu do najwyższych w Europie, a poziom dochodów do najniższych (ok. 27% średniej państw UE). Federacja dzieli się na 10 kantonów z własnymi rządami. W wyniku zamieszek premierzy trzech kantonów podali się już do dymisji.
- Tylko 23 przedstawiciele opozycji znalazło się w komisjach wyborczych, które będą liczyć głosy w marcowych wyborach lokalnych na Białorusi.

- 6 kwietnia odbędą się wybory na Węgrzech. Wyniki sondaży do przyszłego parlamentu wejdą trzy ugrupowania. Partię rządzącą – Fidesz premiera Orbana zamierza poprzeć 39% wyborców. Na wspólny blok socjalistów (postkomuniści) i liberałów chce głosować 22%, a na prawicowy i narodowy Jobbik 14%.
- Dwa miesiące od wybuchu konfliktu w Sudanie Południowym, ponad 900 tys. ludzi uciekło ze swoich domów, a 10 tys. nie żyje. ONZ apeluje o pomoc dla 3,2 mln ludzi bezpośrednio zagrożonych skutkami konfliktu.
- Uroczystość oficjalnego przyjęcia w Tunezji nowej konstytucji odbyła się w Tunisie. Jako jedyny z europejskich szefów przybył prezydent Francji Hollande.
- Po kilku tygodniach bezskutecznej perswazji armia iracka szykuje szturm na opanowane przez islamistów miasto Faludżę.
- Komitet ONZ Praw Dziecka zażądał wydalania z Kościoła duchownych winnych pedofilii i obarczył Stolicę Apostolską odpowiedzialnością za dziesiątki tys. przypadków seksualnego wykorzystywania dzieci. Znalazła się tu też krytyka stanowiska Kościoła wobec homoseksualizmu, antykoncepcji i aborcji. Abp Tomasi, obserwator Watykanu przy ONZ, powiedział, że przyjmuje uwagi raportu z zaskoczeniem. Jak przypuszcza, organizacje pozarządowe, szczególnie te zainteresowane małżeństwami gejów, wpłynęły na linię ideologiczną dokumentu.
- Brytyjczycy policzyli, ile dzieci rodzi w Anglii i Walii statystyczna Polka. Wyszło im 2,1 dziecka. W Polsce to zaledwie 1,3.
- McDonald's otworzył w Wietnamie pierwszą restaurację. Właścicielem franczyzy został Nguyen, mąż córki premiera Wietnamu. □

Putin czyli igrzyska na „sztorc”

Marek Brzeziński

Śnieżynki miały zamienić się w pięć kółek olimpijskich. Czterem się to udało – piąta pozostała śnieżynką. „Coś” się zacięło w tej gigantycznej machinie skonstruowanej ku czci i chwale „nowego cara” Ro.ji. Widział to cały świat.

Tylko nie rodacy Putina, bo telewizja rosyjska transmitowała uroczystość otwarcia Zimowych Igrzysk w Soczi z kilkunastosekundowym poślizgiem. Tak na wszelki wypadek. Gdyby coś miało „nie wyjść”. Przewrotność nie zaszkodziła. Zamiast śnieżynki rosyjscy telewidzowie zobaczyli „przebitkę” – obraz z innej kamery pokazujący stosowny widoczek. Dzięki temu Rosja wie, że wszystko poszło perfekcyjnie – na miarę ambicji, iż jest największym krajem na świecie. Stąd niewyobrażalne

pieniądze. Soczi kosztowało tyle ile kilka ostatnich Igrzysk razem wziętych. Wycinano park narodowy. Bez pardonowo wysiedlano mieszkańców chatup, które stały na drodze wielkiej inwestycji. Przed tymi, dla których na czas nie zdążono wybudować domów zastępczych, w miejsce zabranych parcel, w rozlatujących się barakach, jakich nie powstydziliby się „favele” Sao Paulo, wystawiono wysoką na kilka metrów ścianę mającą ukryć przed światem nędzę ubogich dzielnic rosyjskiego kurortu. Na drodze,

po której Putin kroczył do chwały nic nie mogło się znaleźć – wycinano setki hektarów drzew, niszczone unikalne zakątki przyrody, wypędzano ludzi, niedźwiedzie uciekały z piskiem godnym myszy, a jednocześnie pieniądze niczym górski strumień spadający kaskadą ze stromej skały wpadały do kieszeni tych najbogatszych – tych najbliższej koryta. Taka to już rosyjska tradycja od wieków. Przejmujący reportaż francuskiej telewizji obnażył hipokryzję władz na Kremlu wobec pieniędzy wykradanych z kieszeni podatników. Putin, który miliardów dorobił się na udziale w państwowym koncernie Gazprom, mającym zawładnąć Europą i wziąć ją pod but energetycznego uzależnienia, dorzucił do swojego majątku kolejne zera. Zera po jedynce. Spektakularne gesty, w rodzaju wypuszczania po latach na wolność z rosyjskich gułagów więźniów politycznych, nikomu trzeźwo myślącemu nie mogły zamydląć oczy, a już na miejscu wielu dziennikarzy i sportowców mogło się przekonać, jak wygląda rosyjska cywilizacja początku XXI wieku w dziedzinie urbanistycznej troski o człowieka. Balet. Teatr. Opera. Poezja. Dostojewski, Puszkina, Tolstoj. To zna każdy człowiek, który jako tako odrabiał lekcje w szkole. Ale fakt, że dla części dziennikarzy zabrakło miejsc, bo nie zdążono z budową hoteli na czas, to inna strona rubla. Dwa sedesy w jednej ubikacji to świetnie znany element tego przybytku z Katowic, w epoce, gdy zwalę się one Stalinogrodem. Ach, jak miło posiedzieć w

Przesłanie Papieża do Biskupów Polskich cd. ze str. 2

Moja trzecia uwaga, którą chciałbym wam polecić dotyczy powołań do kapłaństwa i życia konsekrowanego. Wraz z wami dziękuję Panu, że w minionych dekadach powołał na polskiej ziemi wielu robotników na swoje żniwo. Wielu dzielnych i świętych polskich księży z poświęceniem pełni swoją posługę, czy to w swoich Kościołach lokalnych, czy też za granicą i na misjach. Nih jednak Kościół w Polsce nadal niestrudzenie modli się o nowe powołania do kapłaństwa! Na was, drodzy biskupi spada zadanie zapewnienia, aby ta modlitwa przetożyła się na konkretne zaangażowanie w duszpasterstwie powołaniowym i na dobre przygotowanie kandydatów w seminariach.

W Polsce, dzięki obecności dobrych uniwersytetów i wydziałów teologicznych, seminarzyści uzyskują solidne przygotowanie intelektualne i duszpasterskie. Musi mu zawsze towarzyszyć formacja ludzka i duchowa, aby żył w intensywniej, osobistej relacji z Dobrym Pasterzem, byli ludźmi wytrwałej modlitwy, warty mi na działanie Ducha Świętego, wielkodusznymi, ubogimi w duchu, pełnymi żarliwej miłości do Pana i bliźniego.

W postudze kapłańskiej światło świadectwa mogłoby być przyćmione lub „ukryte pod korcem”, jeśli zabrakłoby ducha misyjnego, chęci „wyjścia” w nieustannie ponawianym nawróceniu misyjnym, żeby szukać – także na peryferiach – i iść do tych, którzy oczekują na Dobrą Nowinę Chrystusa. Ten styl apostołski wymaga również ducha ubóstwa, wyrzeczenia, aby

być wolnymi w głoszeniu i szczerymi w dawaniu świadectwa miłosierdzia. W związku z tym przypominam słowa błogosławionego Jana Pawła II: „Od nas wszystkich, kaptanów Jezusa Chrystusa, oczekuje się, abyśmy «byli» wierni wobec wzoru, jaki nam zostawił. Abyśmy, więc byli «dla drugich». A jeżeli «mamy», żebyśmy także «mieli dla drugich». Tym bardziej, że jeśli mamy – to mamy «od drugich» (...). Stylem życia bliscy przeciętnej, owszem, raczej uboższej rodziny” (Przemówienie do alumnów, księży i zakonników, Szczecin, 11.06.1987).

Nie zapomnijmy, drodzy Bracia, o powołaniach do życia konsekrowanego, zwłaszcza żeńskich. Jak zauważyliście, niepokoi spadek liczby osób wstępujących do zgromadzeń zakonnych także w Polsce: jest to zjawisko złożone, o wielorakich przyczynach. Życzę, aby żeńskie instytuty zakonne mogły być nadal, w sposób odpowiedni do naszych czasów, uprzywilejowanym miejscem umacniania się i rozwoju ludzkiego i duchowego kobiet. Niech zakonnice będą gotowe stawić czoła nawet trudnym i wymagającym zadaniom i misjom, które jednak dowartościują ich zdolności intelektualne, emocjonalne i duchowe, ich talenty i charyzmaty osobiste. Módlmy się o powołania żeńskie i towarzyszymy z szacunkiem naszym siostron, które często w milczeniu i niepostrzeżenie poświęcają swoje życie dla Boga i dla Kościoła, w modlitwie, w pracy duszpasterskiej i charytatywnej.

Na zakończenie zachęcam was do troski o ubogich. Także

takich okolicznościach koło kumpla i pogaworzyć o najnowszych plotkach. Jak w filmach Bunuela. Amerykański bobsleista musiał wybijać dziurę w drzwiach testując swoją krzepę, żeby wyjść z łazienki, bo się zamek zaciął. Potem zatrzasnęły mu się przed nosem drzwi w windzie. Do superszybkiej kolejki, łączącej lotnisko z wioską olimpijską, nie wolno wsiadać z walizkami ze względu na walkę z terroryzmem. Wiadomo! Gentlemen podróżuje tylko ze szczoteczką do zębów i kartą kredytową. Ale mocno „wypasioną”, bo ceny apartamentów w Soczi przerastają to, co trzeba zapłacić za apartamenty „królewskie” w hotelach Ritz w Londynie i w Paryżu razem wzięte. Sportowcy oddychali z ulgą, gdy ich sprzęt docierał na czas. Justyna Kowalczyk mogła się jeden dzień opalać i leczyć złamaną kość w stopie, bo tak długo rosyjscy „pogranicznicy” oglądali jej narty, szukając w biegówkach ukrytych karabinów maszynowych kaukaskich islamistów. Damska trasa zjazdowa została ukształtowana w taki sposób, że jadąca na treningu, jako druga, alpejka francuska przyznała, iż ma wrażenie, że jest na skoczni narciarskiej. Trzecia – Włoszka wyleciała jak z katapulty, „wałnęła o glebę” i odniosła kontuzję. Trening przerwano. Trasę trzeba było zmienić. Graham Bell pięć razy startował na Igrzyskach Olimpijskich. Do Soczi przyjechał, jako komentator BBC. Poznałem go swego czasu w Londynie. Wydawało mi się, że to rozsądny człowiek. Widać z wiekiem ludzie się zmieniają, bo z kamerą w dłoni puścił się w dół męskiej trasy zjazdowej. Fakt. Nie ukrywał, że część zjechał „boczką”, ślizgając narty po stromiznie, ale i tak przeżalenie ogarnia jak się to widzi. Miejscami ściana opada pod kątem 45 stopni. „To była

najgorsza trasa zjazdowa, jaką jechałem w życiu” – powiedział Bell. Nie najtrudniejsza, – bo taka jest w Austrii, w Kitzbuehel, ale „najgorsza”. Niepotrzebnie stroma. Bo Rosjanie muszą mieć wszystko NAJ. Car Kotokot – największy dzwon na świecie. On nigdy nie zadzwonił, bo spadł z rusztowania, które się zawałiło pod jego ciężarem i rozbił się. Ale jest największy. Car Puszka – największa armata na świecie, która nigdy nie wystrzeliła, bo się przy próbie rozerwała. Największa karetka na świecie, która nigdy nie ruszyła w bezkres rosyjskich bezdroży. Potiomkinowskie wsie – putinowskie igrzyska. Z Ideami olimpijskimi ma to niewiele wspólnego, ale przecież sam Pierre Coubertin też nie zawsze szedł prostą drogą. Aby nie sprzedawać pałacu w Remy le Chevreuse pod Paryżem miał ponoć wziąć pieniądze od Hitlera za przyznanie organizacji Igrzysk Berlinowi w 1936 roku. Wszystko to przykre poza rzeczą jasną wysiłkiem samych sportowców, którzy ciężko harowali przez cztery lata, żeby przygotować się do startu. Ukłon nie tylko wobec tych, którzy walczyli o podium i medale, przed „złotym” Stochem, ale też przed reprezentantem tak egzotycznych państw jak Tonga na potudniowym Pacyfiku, gdzie średnia temperatura wynosi 24 stopnie C. To były rugbyści, bo ten sport uprawia się tam z wielkim powodzeniem. Bruno Bananimowi szansę na start na Igrzyskach stworzyła księżniczka, siostra władcy tego kraju, marząca, aby stać się takim mecenasem saneczkarstwa jak książę Monaco – Albert, pięciokrotny olimpijczyk w bobslejach. Czapka z głów przed alpejczykami z krajów, w których nikt śniegu nie widział na oczy i przed parą Amerykanów po czterdzieście wystę-

pujących w biegach w barwach maleńkiej, karaibskiej Dominiki czy bobsleistami z Jamajki. Ale reagge na płozach! W Albertville z nimi rozmawiałem. Mieli wymalowaną palmę na „bobie” i uśmiech w duszy. I to jest kolejna strona rubla. Kiedy arcybogaty tódzki fabrykant Izaak Poznański chciał wyłożyć swoją salę balową złotymi rublówkami, to napisał do cara, czy monety mają być rewersem czy awersem do góry, bo nie wie czy jego goście mają chodzić po godle Rosji czy po wizerunku cara. A ten mu taskawie odpowiedział, że tak naprawdę to nie sprawia mu to różnicy, ale najlepiej jakby te ruble ułożył na sztorc. I takie są te Igrzyska w Soczi. □

w Polsce, pomimo aktualnego rozwoju gospodarczego kraju, jest wielu potrzebujących, bezrobotnych, bezdomnych, chorych, opuszczonych, a także wiele rodzin – zwłaszcza wielodzietnych – bez wystarczających środków do życia i wychowywania dzieci. Bądźcie blisko nich! Wiem jak dużo czyni w tej dziedzinie Kościół w Polsce, okazując wielką hojność nie tylko w ojczyźnie, ale także w innych krajach świata. Dziękuję wam i waszym wspólnotom za to dzieło. Nadal zachęcajcie waszych kapłanów, zakonników i wszystkich wiernych, by mieli „wyobraźnię miłosierdzia” i zawsze ją praktykowali. Nie zapominajcie też o tych, którzy z różnych powodów opuszczają kraj i starają się budować nowe życie poza jego granicami. Ich rosnąca liczba oraz ich potrzeby wymagają być może większej uwagi ze strony Konferencji Episkopatu. Towarzyszcie im z odpowiednią troską duszpasterską, aby mogli zachować wiarę i tradycje religijne narodu polskiego.

Drodzy bracia, dziękuję wam za waszą wizytę. Zanieście moje serdeczne pozdrowienie do waszych Kościołów lokalnych i do wszystkich rodaków. Maryja Dziewica, Królowa Polski niech wstawia się za Kościołem w waszym kraju: niech chroni pod swym płaszczem kapłanów, zakonników i zakonnice oraz wszystkich wiernych, i wyprasza dla każdego i dla każdej wspólnoty pełnię łaski Pana. Módlmy się do Niej wspólnie:

Sub tuum praesidium confugimus, Sancta Dei Genitrix, nostras deprecationes ne despicias in necessitatibus, sed a periculis cunctis libera nos semper, Virgo gloriosa et benedicta. □

KRZYŻÓWKA KARNAWAŁOWA

PROPONUJE: MDz

Poziomo: A-1. Ozdobne zapięcie mankietu męskiej koszuli. B-6. Dłuższa wypowiedź skierowana do licznego zgromadzenia. C-1. Zwieńczenie murów obronnych i baszt średniowiecznych. D-6. Wdzięk, powab. E-1. Obuwie nie na karnawał. G-1. Karnawał u naszych szlachećnie urodzonych przodków. H-8. Wyuczzone zajęcie wykonywane w celach zarobkowych. I-1. Szeregi osób przemieszczających się tanecznymi krokami. I-11. Rzecz wyjątkowa, niepowtarzalna. J-8. Statek powietrzny z gondolą. K-1. Polska odmiana jabłoni.

Pionowo: 1-G. Małpa wąskonosa. 2-A. Polski taniec ludowy czeskiego pochodzenia. 3-E. Potocznie o angielskim autobusie. 4-A. Struś amerykański. 5-E. Mieszkaniec Zagrzebia. 6-A. Giovanni Battista ... (1786 - 1863) - włoski przyrodnik (botanik, matematyk, optyk, astronom). 7-D. Garbate bydło domowe krajów podzwrotnikowych. 8-A. Zwierzę roślinożerne o miękkiej, skręconej sierści, żyjące w stadzie. 8-G. W oknie. 9-D. Regularnie otrzymywany dochód z kapitału lub majątku. 10-H. To, czego ktoś chce, co ktoś postanowił. 12-I. Deuxième ville de la région Provence-Alpes-Côte d'Azur - derrière Marseille. 13-H. Taniec towarzyski w takcie 3/4, w tempie umiarkowanie szybkim. □

Litery z ponumerowanych pól utworzą rozwiązanie.

Rozwiązanie krzyżówki z GK nr 1/2014: Każda praca jest dobra, o ile jest dobrze wykonana. Poziomo: sobota, Graal, władza, Wenus, scysja, ostęp, pracobiorca, Loara, steryd, radza, dwusuw, kanał, objawy. **Pionowo:** Sewastopol, obrok, Bratystawa, Rodan, jagoda, agawa, sadło, obiekt, Agnus, terrorysta, lisię, pracodawcy. □

GŁOS WOKÓŁ SPORTU

Bogdan Usowicz

☺ Kamil Stoch zdobył w Soczi złoty medal olimpijski dla Polski na normalnej skoczni. Stoch zdeklasował rywali oddając najdłuższe skoki w obydwu seriach (105,5 m, 103,5 m). 7 był Kot. W innych konkurencjach Polacy startują ze zmiennym szczęściem. Największe problemy przeżywała Kowalczyk, która startuje ze złamaną kością stopy. W biegu łączonym była 6. Nowakowska-Ziemniak zajęła siódme miejsce w biathlonowym sprincie na 7,5 km, a jej szansę medalową pogrzebało „pułdo” na pierwszym strzelaniu. Waś zajął dziewiąte miejsce w wyścigu na 500 m łyżwiarzy szybkich.

☺ Sparingi zespołów ekstraklasy. W ostatnim sparingu przed rozpoczęciem rundy wiosennej piłkarze Śląska przegrali z liderem czeskiej II ligi Hradec Kralove 2:4. Piłkarze bydgoskiego Zawiszy pokonali pierwszoligową Arkę Gdynia 2:0. Inne wyniki: Lech - Dolcan 3:2, Wista - Zagłębie Sosnowiec 2:1, Legia - Otelul Galati (Rumunia) 0:2, Ruch - MFK Koszyce 1:2, Cracovia - Spartak Trnava (Słowacja) 1:1, Jagiellonia - Bunyodkor Taszkient (Uzbekistan) 1:0, Górnik Zabrze - Illitziwiec Mariupol (ekstraklasa Ukrainy) 2:1, Zagłębie Lubin - Dukla Praga 0:2, Pogoń - Litex Łowecz (Bułgaria) 2:3, Piast - czeski SFC Opava 2:0.

☺ Polski piłkarze za granicą. Piłkarz Borus-

sii Dortmund Lewandowski dwukrotnie wpisał się na listę strzelców w meczu 20. kolejki niemieckiej ekstraklasy przeciwko Werderowi Brema (5:1) i jest najlepszym snajperem Bundesligi. W Werderze zadebiutował Obraniak. Fabiński odrzucił ofertę przedłużenia kontraktu i z końcem czerwca pożegna się z Arsenalem Londyn. FC Augsburg wygrał z VfB Stuttgart 4:1 a wynik otworzył Milik. W Ligue 1 Guingamp przegrało z Reims 1:2, a całe spotkanie w barwach gości rozegrał Krychowiak. Rennes uległo AC Ajaccio 1:3 (Grosicki grał do 57 min).

☺ Agnieszka Radwańska „załatwiła” wygraną Polski 3:2 ze Szwecją w II Grupie Światowej Fed Cup (Pucharu Federacji). Agnieszka wygrała dwa swoje mecze singlowe i zdobyła trzeci punkt wspólnie z Rosolską w deblu (Polki pokonały Arvidsson i Larsson w imponującym stylu 6:2, 6:2). Dzięki temu zwycięstwu nasza drużyna awansowała do gry w barażach o Grupę Światową.

☺ Rozstawiony z numerem trzecim Janowicz odpadł w półfinale halowego turnieju w Montpellier. Polski tenisista przegrał z grającym z „jedyneką” Francuzem Gasquetem 6:7 (6-8), 6:7 (4-7).

☺ Duży sukces odniosła reprezentacja Polski w hokeju na lodzie. Polacy wygrali turniej Euro Ice Hockey Challenge w Gdańsku.

Po wygranej z Włochami i porażce z Węgrami, zwycięstwo w turnieju zawdzięczają pokonaniu silnej reprezentacji Białorusi 4:2.

☺ Drużyna Jastrzębskiego Węgla wygrała pierwsze „bratobójcze” spotkanie drugiej fazy play-off Ligi Mistrzów siatkarzy, pokonując Asseco Resovię Rzeszów 3:0.

☺ Piłkarze ręczni Vive Targi Kielce zwyciężyli w meczu ósmej kolejki grupy „B” Ligi Mistrzów portugalskie FC Porto Vitalis 35:30. Zwycięstwo zapewniło kieleckiej drużynie awans do Top 16. Awansowali także piłkarze ręczni Orlen Wisły Płock, którzy pokonali 32:25 francuski Dunkerque HB Littoral.

☺ Koszykarki CCC Polkowice pokonały 65:56 Spartak Region Moskwa w dziesiątej kolejce grupy C Euroligi. To czwarta wygrana mistrzyń Polski w rozgrywkach.

☺ Fin Latvala (VW Polo WRC) wygrał Rajd Szwecji, drugą rundę mistrzostw świata. Sotowow zajął 17. miejsce, a Kubica (obaj Ford Fiesta WRC) był 24.

☺ Błazusiak pozostaje niepokonany. Polak zajął pierwsze miejsce w piątej eliminacji mistrzostw świata w motocyklowym SuperEnduro, który rozegrano w Barcelonie i utrzymał pozycję lidera klasyfikacji generalnej. Ostatnia eliminacja Mistrzostw Świata FIM SuperEnduro była rozegrana we francuskim Tours 22 lutego. □

Échos de Sotchi

En direct – ou presque –, mais à chaud, des Jeux olympiques d'hiver.

Adam Matysz en avait rêvé, Kamil Stoch l'a fait. Aujourd'hui, quelques minutes avant d'écrire ces lignes, le jeune Polonais est devenu champion olympique de saut à ski sur le tremplin normal. Compte-tenu du décalage de temps entre l'écriture de cet article et sa parution dans Głos Katolicki, vous ne le lirez qu'à la fin des Jeux olympiques d'hiver de Sotchi, alors que l'évènement s'est déroulé à leur tout début.

C'est la troisième médaille d'or polonaise aux JO d'hiver, la précédente ayant été gagnée par Justyna Kowalczyk, en 2010 à Vancouver, en ski de fond, et la première par Wojciech Fortuna, en 1972 à Sapporo, déjà en saut à ski. Kamil Stoch est le successeur d'Adam Matysz. Aujourd'hui, il a réussi à maîtriser la technique, le vent, le style et le stress de la pression, car 38 millions de visages devaient être tournés vers les écrans de télévision et espéraient sa victoire, sans compter tous les autres millions hors de Pologne. Tout le monde attendait qu'il décroche une médaille d'or, qu'il fasse quelque chose de grand, lui qui est déjà à la tête de la coupe du monde 2014. Et il ne nous a pas déçus ! Sur les deux manches que compte l'épreuve, il a gagné haut la main la première, en sautant à 105,5 mètres, loin devant ses concurrents, et il a réitéré son exploit, avec 103,5 mètres, au cours de la deuxième manche, en « assommant » ses concurrents directs. Tranquillement, très concentré, sûr de lui. Une victoire par KO, comme l'ont définie les commentateurs polonais. Pour les Français, cela a été « rien à dire, c'est du grand Stoch ». Pourtant, il y avait tout le gratin du saut à ski, même le Suisse Simon Ammann, champion olympique sur les deux tremplins, en 2002 à Salt Lake City et en 2010 à Vancouver, qui a été relégué à la 17e place, et d'autres plus jeunes et très forts. Mais aujourd'hui, c'est Kamil Stoch qui était en état de grâce et les autres

sauteurs ont dû s'incliner devant sa réussite. À voir les têtes déconfites que faisaient le Slovène Peter Prevc (médaille d'argent) et le Norvégien Anders Bardal (médaille de bronze), il était évident de Kamil était intouchable et qu'il les avait surclassés. Le deuxième Polonais au classement de l'épreuve, c'est Maciej Kot qui se place en septième position, et le troisième est Jan Ziobro à la treizième place. Tout cela est de bon augure pour la suite du programme.

Adam Matysz, de son temps, était le seul Polonais à pouvoir rivaliser avec les meilleurs concurrents. Les autres, dont Kamil Stoch, débutant, étaient loin. Maintenant, ils ont donné la preuve qu'ils étaient capables de s'imposer et que les meilleurs devaient compter avec eux. On avait pourtant douté, un moment, de la relève après le départ d'Adam Matysz de la compétition, car l'engouement qu'il avait suscité n'aurait pu être qu'un feu de paille qui s'éteint quand il n'y a plus de quoi brûler. Mais au-delà de son incontestable talent et de ses résultats impressionnants, l'Aigle de Wista a aussi montré la route à ceux qui voulaient la prendre. Et la relève est bien au rendez-vous, avec un Kamil Stoch au meilleur de sa forme actuellement, même si ses débuts n'étaient pas spécialement prometteurs. En effet, en 2006 aux JO de Turin il était 16e, mais il s'est retrouvé 27e en 2010 à Vancouver. Pas de quoi faire rêver les supporters ! Cependant, en 2011, il a terminé la coupe du monde à la 10e place, puis a grimpé à la 5e en 2012 et à la 3e en 2013. C'est cette même année qu'il s'est révélé à Val di Fiemme quand il est devenu, il y a un an, champion du monde sur le grand tremplin et en a également ramené une médaille de bronze par équipes. Plus de doute, la graine a bien pris et donne de beaux fruits. En outre, derrière lui, il y en a d'autres qui peuvent aussi bien se placer. À l'heure où j'écris, il y a encore

le saut sur le grand tremplin et l'épreuve par équipes à passer. Alors on se prend à rêver à deux autres médailles d'or pour la Pologne, le grand chelem pour notre pays. Non, ce ne sont pas des divagations issues d'une imagination débordante, mais des souhaits qui sont dans la limite du possible et des capacités des sauteurs polonais. Mais il ne faut pas vendre la peau de l'ours avant de l'avoir tué. Rendez-vous donc la semaine prochaine pour la suite des résultats.

Et Justyna?

La Reine de la neige polonaise, Justyna Kowalczyk, toujours combative et souriante, avait bien commencé la saison 2013/2014 et obtenu quelques victoires comptant pour la coupe du monde, avant les JO. Elle avait toutefois renoncé cette année au Tour de Ski, en raison d'un changement dans les courses qui ne lui était pas favorable et qui lui aurait demandé plus d'efforts que les autres fois, ce qui était incompatible avec sa préparation en vue des JO. Par ailleurs, elle s'était blessée au pied gauche lors d'une épreuve en Pologne, à Szklarska Poręba. À la première course olympique qui s'est déroulée le 8 février, Justyna Kowalczyk a terminé à la 6e place. Il s'agit du skiathlon, 15 kilomètres combinant le style classique au style libre, qui nécessite de changer ses skis en cours de route. Durant l'épreuve, Justyna a fait une chute qui l'a retardée et l'a empêchée de se mesurer à ses concurrentes directes. En outre, une radio de son pied vient de montrer une fracture « multistratifiée » qui, d'après la championne, ne devrait pas la handicaper pour la suite du programme ni, espérons-le, lui interdire de décrocher une ou plusieurs médailles, de préférence en or ! □

Ekspresowa Pielgrzymka PMK do Rzymu, na Kanonizację!

Niedziela Bożego Miłosierdzia 27 kwietnia 2014 pozostanie dniem wielkiej kanonizacji Papieży XX wieku: Jana XXIII i Jana Pawła II. Do Rzymu zmierzą setki tysięcy, jeśli nawet nie miliony wiernych, zwłaszcza że data zbiega się ze świętem narodowym w Italii, a to wyklucza nadzieję na znalezienie noclegu dla grupy w dostępnym cenie!

Stąd propozycja Polskiej Misji Katolickiej „Ekspresowej Pielgrzymki na Kanonizację”.

– Wylot z Paryża-Orly w sobotę 26 kwietnia o g. 6. Przylot do Rzymu-Fiumicino o godz. 8. – Sobota poświęcona będzie pielgrzymowaniu do 4 bazylik: Santa Maria Maggiore, Św. Pawła, Św. Pio-tra i Św. Jana. Potem nocne czuwanie na Placu Świętego Piotra.

– W niedzielę rano uczestnictwo w Mszy św. kanonizacyjnej.
– Obiad i... powrót do Paryża. Samolot z Roma-Fiumicino o g. 17.25. Przylot na Paryż-Orly o godz. 19.25.

Koszt Pielgrzymki: 380€ (przy zgłoszeniu należy uiścić całą opłatę) obejmuje: bilet lotniczy (tylko z bagażem podręcznym), transfer z/do lotniska w Rzymie, 3 posiłki.

Spotkanie przed Pielgrzymką – w Polskim Seminarium (adres niżej) w Poniedziałek Wielkanocny 21 kwietnia o g. 15.

Zapisy przyjmuje: Ks. Krystian Gawron – 11, rue Jules Guesde, 92130 Issy-les-Moulineaux, t. 01 46 45 79 79; 06 27 96 36 40; e-mail: ks.krystian.gawron@gmail.com; czek wypisujemy na „Aumônerie Polonaise CCP 2334369 N, z dopiskiem: „Kanonizacja”.

Notatki bardzo osobiste

Marcin Jakimowicz (Gość Niedzielny)

„Sytuacja Kościoła: zło weszło do świątyni. Potrzeba a postoiłów” – takie krótkie sygnały alarmowe znujdziemy w osobistych notatkach Jana Pawła II. Za zapisywał je w ukryciu przed światem na kartkach kalendarza.

Te krótkie równoważniki zdań mówią o nim więcej niż dziesiątki opracowań. Zapisywał je skrupulatnie swym drobnym pismem, linijka pod linijką. Długie medytacje w ostatnich latach pontyfikatu ustąpiły miejsca pojedynczym zdaniom, frazom, na pierwszy rzut oka przypominającym wiersze Białoszewskiego, czy jakiś rodzaj duchowego haiku.

Książka „Jestem bardzo w rękach Bożych” zbiera dwa zeszyty papieskich zapisków, które zostały odczytane i bez żadnych zmian (poza rozwinięciami skrótów, oznaczeniami słów nieczytelnych czy tłumaczeniami wyrażen łacińskich) wydrukowane. Obejmują lata 1962–2003 i zawierają głównie notatki z rekolekcji.

To znakomity materiał wyjściowy do medytacji. Idealna lektura nie tylko dla tych, którzy na bieżąco śledzili ten niezwykły pontyfikat, ale i dla pokolenia ADHD przyzwyczajonego do krótkich jak SMS komunikatów. „Kapitaństwo nasze rośnie wraz z modlitwą” – czytamy w zapisku z 4 marca 1998 r., a chwilę dalej: „Jeśli w Kościele jest kryzys, to jest to zawsze kryzys naszej modlitwy”.

Bez wątplenia

Z opublikowanych przed laty przez Znak prywatnych notatek Matki Teresy z Kalkuty, jej niezwykle osobistych listów do spowiedników wytonił się zdumiewający obraz kruchej, zmagającej się z pokusą niewiary „świętej od ciemności”, krzyżującej „Boże, jeśli istniejesz, zmiłuj się nadę mną!”. Z czym zmagał się Jan Paweł II zapisujący skrzętnie swe spostrzeżenia na kartkach wydanej przez archidiecezję mediolańską agendy (kalendarze z lat 1962 i 1985)? Czy znajdziemy w tych notatkach jakieś opisy duchowych zawirowań? Bezradny krzyk? Wątpliwości, które targwały następcę św. Piotra?

– Pytasz o to, czy znajdziemy „noc ciemną” Jana Pawła II? – uśmiecha się Agnieszka Rudziewicz, pierwsza redaktorka tych niezwykłych notatek. – O to, czy znajdziemy bezradne, szczere do bólu pytania, które zadawała Matka Teresa z Kalkuty? Nie ma tam takich pytań. Jan Paweł II nie zapisywał swych wątpliwości. Dla mnie lektura jego notatek była nieprawdopodobnym świadectwem: Jan Paweł II najczęściej zadawał sobie pytania, czy droga, którą kroczy, jest odpowiedzią na Boże wezwanie. Czy naprawdę pełni wolę Tęgo, który go postał. Analizuje to przez cały czas. To zapis najintymniejszych momentów ludzkiego ducha: zapis tego, w jaki sposób Bóg dotykał Karola Wojtyłę w czasie jego wielu kapitańskich rekolekcji. To nie jest łatwa lektura. Przez te notatki momen-

tami trzeba się przedzierać.

Warto to zrobić. Chociażby po to, by wyłowić peretki w stylu króciutkiego, lapidarnego zapisu z 5 marca 1979 r. (jedne z pierwszych notatek, które zapisał jako papież!): „Chrystus żyje w nas. Bardziej od formuł dogmatycznych ważne jest doświadczenie; obcowanie z Tym, który w nas żyje w sposób najbardziej rzeczywisty. (...) To Jego życie w nas, przebywanie, obcowanie jest siłą, jest źródłem świadectwa, które przemawia wobec wszystkich odmian ateizmu, sekularyzmu i »śmierci Bogak“. To przecież kwintesencja tego pontyfikatu. „Sytuacja świata z wielu względów niepokojąca – czytamy w innym miejscu – sytuacja Kościoła: zło weszło do świątyni. Potrzeba apostołów”. A już dwie strony dalej znajdujemy króciutkie, porażające w swej prostocie i prawdziwości zdanie: „Eucharystia jest w rękach kapitanów”. „Szczęśliwy ten, którego wybrałeś i dopuszczasz do bliskości” – notuje Jan Paweł II, a już w następnym zdaniu zapisuje kolejny temat do refleksji: „problem pustki u postawy odejść kapitanów”.

„Notatki osobiste” to zapis czterdziestu lat niezwyklej duchowej drogi. Od pierwszego decydującego stwierdzenia: „Jestem bardzo w rękach Bożych” po rozważanie „Czas się wypełnił” i ostatnie „Deo gratias”.

Nie miałem odwagi, by spalić te kartki

To pytanie wracało jak bumerang w czasie całej konferencji prasowej. „Nie pozostawiam po sobie własności, którą należałoby zadysponować. Rzeczy codziennego użytku, którymi się posługiwałem, proszę rozdać wedle uznania. Notatki osobiste spalić. Proszę, ażeby nad tymi sprawami czuwał Ks. Stanisław, któremu dziękuję za tyloletnią wyrozumiałą współpracę i pomoc” – zapisał 6 marca 1979 r. Jan Paweł II w swym testamencie.

Dlaczego zatem kardynał Stanisław Dziwisz odważył się ocalić te zapiski od zapomnienia i wydać je drukiem? W mediach rozgorzała gorąca dyskusja. Sedna sporu dotknął Tomasz P. Terlikowski, wyjaśniając: „Dostrzegam zasadniczą różnicę między spalaniem jakiejś rzeczy, a jej wydaniem w prestiżowym wydawnictwie. To są dwa zupełnie różne działania. Uważam też, że strażnik testamentu jest od tego, żeby go przestrzegać, a nie od tego, żeby zmieniać wolę kogoś, kto mu zaufał. Problem polega na tym, że najwyraźniej sam Jan Paweł II uznał, że te notatki nie są konieczne do lepszego jego zrozumienia, i że to, co napisał i powiedział, w zupełności wystarcza”.

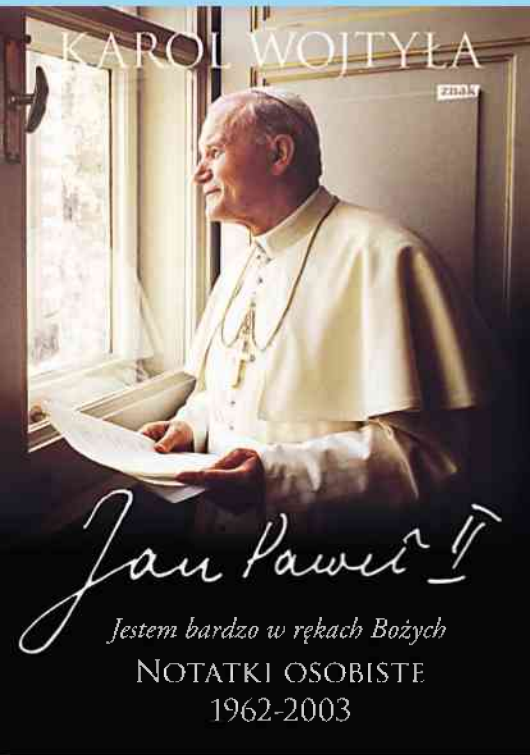
– Są to rzeczy tak ważne, że byłoby przestępstwem je zniszczyć – wyjaśniał

kard. Dziwisz 22 stycznia, w czasie konferencji prasowej w krakowskiej kurii metropolitalnej. – Papież sam podzielił notatki na te, które mają zostać spalone, oraz te, które można zachować. Poza tym ojciec święty, pisząc testament, wiedział, komu zawiera te notatki – podkreślał wieloletni sekretarz Jana Pawła II. – Korespondencja oraz notatki, które trzeba było zniszczyć, zostały spalone.

Przywołał przykład Piusa XII, którego notatki zostały po śmierci papieża zniszczone, choć dziś stałyby się bezcennym materiałem badawczym dla historyków, wyjaśniających wiele kontrowersji związanych z jego postawą w czasach okupacji. – Nie spaliłem duchowych notatek Jana Pawła II – wyjaśniał kard. Dziwisz – gdyż są one kluczem do zrozumienia jego duchowości. Co trzeba było zniszczyć, zostało zniszczone. Co trzeba było zachować, dla dobra człowieka zachowałem. Wiernie wypełniłem wolę ojca świętego po jego śmierci w 2005 roku, rozdając wszystkie rzeczy, jakie posiadał, zwłaszcza pamiątki osobiste. Nie miałem jednak odwagi, by spalić te kartki i zeszyty notatek osobistych, jakie zostawił po sobie, ponieważ zawierają one ważne informacje o jego życiu. Widziałem je na biurku ojca świętego, ale nigdy do nich nie zaglądałem. Kiedy wracam do tych notatek, staje przede mną postać ojca świętego, którego widzę w kaplicy domowej na Franciszkańskiej, kiedy się modli zanurzony w Bogu, trwając przed Najświętszym Sakramentem, i słyszę jego westchnienia z matej kaplicy Pałacu Apostolskiego w Watykanie. Jego rozpromieniona twarz nie zdradzała nigdy tego, co przeżywał”.

Charakter pisma, pisma z charakterem

„Dnia 13 X 1978 mój drogi przyjaciel bp Andrzej Deskur doznał nieoczekiwanego ataku, który spowodził na Niego częściowy paraliż. Pomimo kuracji w Poliklinice Gemelli, a z kolei w Szwajcarii, paraliż nie cofnął się. Dnia 14 X odwiedziłem Andrzeja w szpitalu, udając się na konklawe, które miało dokonać wyboru następcy po śmierci Jana Pawła I (26 VIII–28 IX 1978). Trudno mi nie wiązać faktu, że w dniu 16 X zostałem wybrany owym następcą, z wydarzeniem, które o 3 dni poprzedziło ten wybór. Ofiara mojego Brata w biskupstwie Andrzeja wydaje mi się jakby przygotowaniem do tego faktu. Wszystko zostało wpisane poprzez Jego cierpienie w tajemnicę Krzyża i Odkupienia dokonanego przez Chrystusa. Pewną analogię znajduję w wydarzeniu sprzed 11 lat, kiedy w czasie mojego pobytu na konsystorzu w Rzymie, gdy zostałem

papieża przypominały rzędy kreseczek, zawijasów. W pierwszym zeszycie autor wprowadził własną numerację stron od 1 do 220. Druga agenda należała pierwotnie do sekretarza papieskiego ks. prał. Emyryka Kabongo, o czym świadczy zamazany napis na pierwszej stronie i odciśnięta sucha pieczęć. Notatki te dotyczą lat 1985–2003. Rozpoczynają się na stronie z datą 5 stycznia i zajmują kolejnych 315 stron, z których nie wszystkie zostały zapisane. Notatki z rekolekcji zarówno w pierwszym, jak i w drugim zeszycie były prowadzone w języku polskim. Często jednak papież wprowadzał wyrażenia w języku łacińskim i włoskim, szczególnie w czasie rekolekcji watykańskich.

Oryginały notatek są przechowywane w krakowskiej kurii. W przyszłości trafią do archiwum Centrum Jana Pawła II.

Grzeszni biskupi

„Teraz na kanwie św. Piotra, który i był bardzo niedoskonały, i uważał się za takiego »bom jest człowiek grzeszny«. = Każdy z nas też jest człowiek grzeszny, ale także biskupi jako zbiorowość (...) Pozbyć się »acceptatio personae propriae« [»akceptacji własnej osoby«] i tak stanąć przed Chrystusem Panem. Ponieważ jesteśmy powołani do większej miłości, przeto też grzech jest dla nas tym większym ciężarem, a przede wszystkim może on tym bardziej »zarywać« całą Kościół, zwłaszcza własną diecezję. Konieczne stąd jest odium peccati [wstręt do grzechu]. To też jest ogień: i tu trzeba nazywać dobro dobrem, a zło złem. // Jeżeli chodzi o walkę z grzechem u siebie i u innych, to nie wystarczy tylko ganić i niszczyć, ale zawsze wprowadzić pozytywne ideały // Pytanie: jaką korzyść wynosimy z naszej

własnej spowiedzi? Wybór odpowiedniego spowiednika, niekoniecznie jednego, który jest naszym Chrystusem przebaczącym. Prócz tego cenić sobie tych, którzy nas napominają. Precz z pochlebcami. I nie załamywać się wobec prześladowań: bo tędy wchodzi grzech. (...) Stosunek biskupa do grzesznika: otwarte serce, przyjmować upokorzenia nawet z ust grzeszników, a gdy będzie czas – fortiter agere [działać stanowczo]. A wreszcie wierzyć w zwycięstwo Łaski nad grzechem.

Notatka z 2 września 1964”

To notatki z podróży. Do domu. „Meditatio (longa) o śmierci – zapisywał kard. Wojtyła 24 września 1976 roku. – Jest to więc medytacja o przyszłości, która jest nieznana. I winna taką pozostać. Winna pozostać proporcją Łaski / zawierzenia. Z pewnością bowiem będzie zadaniem / próbą. Trzeba nie ustawać w modlitwie, aby sprostać. Sama śmierć jest »sytuacją graniczną«. (...) Umieranie będzie także jakimś »teraz« – ostatnim w życiu. Ogoronie wiele od niego zależy. Ale ono też zależy od całego życia. Nie sami sobie wybieramy czas i rodzaj śmierci. Zostaje dla nas wybrany. Wybiera go Bóg. Módlmy się bardzo o to ostatnie teraz”.

Mottem, refrenem, który nieustannie wraca na kartach zapisanych maczkiem agend jest dewiza: „Z modlitwy czerpać siłę do pracy. Być Marią i Martą równocześnie”. „Czy dzieło odkupienia mnie zachwyca?” – pytał sam siebie Jan Paweł II. – „Bardziej niż jakiegokolwiek dzieło doczesne” – odpowiada, zapisując jednocześnie pragnienie: „Oby mnie coraz bardziej pochłaniało”. **Uwaga!** Zainteresowani kupnem książki (w cenie 15€ + koszt przesyłki) mogą kontaktować się z Biurem PMK w Paryżu - tel. 01 55 35 32 32; e-mail: pmk@club-internet.fr).

powołany do kolegium kardynalskiego, mój przyjaciel ks. Marian Jaworski stracił rękę w katastrofie kolejowej pod Nidzią. Andrzej, pracując od lat pięćdziesiątych w Komisji Środków Przekazu (ostatnio jako jej przewodniczący), wprowadził mnie w wiele spraw istotnych Stolicy Apostolskiej. Ostatnim słowem tej inicjacji stał się Jego krzyż.

Debitor factus sum... [Stałem się dłużnikiem]

Notatka opatrzona datą X 1978”.

Staranny, rozpoznawany na całym świecie charakter pisma Jana Pawła II z miesiąca na miesiąc stawał się zniekształcony, wykoślawiony przez chorobę Parkinsona. Niektóre zapiski z ostatnich lat życia

I być, i mieć

Grzechotka. Kolorowa i szeleszcząca. Albo karuzelka. Wisi nad głową, gra i trąbi szlagiery pt. „Love me tender” ewentualnie „Dla Elizy”. Pierwsza własność Jaśka. Jasiek łapki wyciąga, choć jeszcze nie potrafi osobistych dóbr materialnych, samodzielnie utrzymać. Jednak mimo nieskończonych trzech miesięcy, młody człowiek „chce mieć”. I tak mu zapewne pozostanie.

Zbieranie dóbr materialnych, czyli bogacenie się: proces, który dotyka człowieka tuż po przyjściu na świat. I sam w sobie naganny nie jest. Bo przecież czyniąc sobie ziemię poddaną, mamy prawo, czy wręcz obowiązek poprawiać standardy życia, dawać swoim dzieciom tzw. lepszy start, fajne wakacje lub modne buty. Mamy prawo pracować nie tylko na zwykły chleb, ale i na dodatki do tego chleba. Czasem nawet z samych delikatatów.

Ale co dalej? W jaki sposób rozpoznać, że nasz poziom życia jest już wystarczający? W jaki sposób stworzyć mądry, bezpieczny dystans do rzeczy materialnych, które wcześniej własną, osobistą pracą i krwawicą, zdobyliśmy? Niestety autorskie postawienie granicy „już mam i więcej nie potrzebuję” to wysiłek niemal poza umiejętnościami zwykłego człowieka. Potrzeba sporo samooceny, autorefleksji, by dojść do wiekopomnego wniosku: mam już odpowiednią ilość. Wszystkiego. Bo cóż znaczy „odpowiednia

ilość”? Dla jednych – jeden samochód, dom? Dla innych po prostu możliwość popłacenia w terminie rachunków i zakupy w spożywczaku.

A wracając do Jaśka. I dzieci w ogóle, szczególnie tych starszych. W szkołach, niezależnie od tego, czy są to placówki prywatne czy państwowe, katolickie czy świeckie, bystre oko zaobserwuje materialistyczne zjawisko, w skrócie nazywane „masz fajny telefon, jesteś kimś”, „posiadasz tablet – masz wielu kumpli”. Kto zjawisko wywołał? Naprawdę same małolaty? Czy naprawdę przyszłe pokolenie, na osobiste życzenie pokoleń starszych, rządzą się będzie zasadą „być znaczy mieć”?

Bogacenie się. Proces, który zaczyna się w wieku Jaśkowym, a kończy niemal z momentem odejścia. Jak więc wychować Jaśka, by wyciągał łapkę, ale z... umiarem? By nie tylko miał, ale i był? Mądrzy ludzie mówią: „bogać się, bogać. A do grobu nie zabierzesz”. Nawet gdybyś bardzo chciał. **Agata Puścikowska**

(Gość Niedzielny)

Modlitwa o jedność

„Dzieci jednego Boga”. Przybyliśmy do Domu Naszego Pana, aby modlić się o zjednoczenie.

Jedną z ważnych form wspólnej działalności ekumenicznej jest coroczny ekumeniczny tydzień modlitw o Jedność Chrześcijan (18-25 stycznia).

W ramach tegorocznego tygodnia modlitw, 23 stycznia br. o godz. 18-tej w kościele protestanckim w Nilvange odbyło się nabożeństwo ekumeniczne, w którym uczestniczyło około 70 osób.

Modlitwy, opracowane na wzór kanadyjski, kierowały parafian w cztery strony świata: wschód - abyśmy otrzymywali ze wschodem słońca pokój, światło, mądrość i wiedzę; południe - symbolizujące ciepło, czułość i pełne światło, aby wypełniały nasze życia jasnością i miłością; zachód - skąd przychodzi deszcz, obmywający i utrzymujący żywioł wszelki; północ - przynoszący chłód, huragany i śnieg biały, dodając nam sił i ucząc nas przetrwania. A także ku niebu, które dostarcza nam noce gwiazdzone, światło dnia i powietrze życia; i ku ziemi - skąd przybyliśmy i dokąd się udamy, skąd czerpiemy pokarm i kwiecie życia powszedniego.

Modliliśmy się o urzeczywistnienie jedności Kościoła, a dzięki niej - jedności świata. Naszym też obowiązkiem jest uczynić wszystko, co w naszej mocy, aby - niezależnie od form wyrażania - żyć jedynomyślnie wiarą chrześcijańską i w ten sposób dawać światu wiarygodne o niej świadectwo. Prawdziwość drogi

i stusznosc rozwiązań odnajdujemy w trakcie dyskusji teologicznych, kiedy staramy się lepiej umacniać wiarę i roznieć przekonania innych chrześcijan. Ruch ekumeniczny istniejący od 1948 (Światowa Rada Kościołów) rozwija się wśród chrześcijan, którzy szukają drogi do pojednania, z poczuciem bezpieczeństwa; a według drugiego listu do Koryntian: [5,14-18] „Albowiem miłość Chrystusa przynagla nas, pomnych na to, że skoro jeden umarł za wszystkich, to wszyscy pomarli. A właśnie za wszystkich umarł Chrystus po to, aby ci, co żyją, już nie żyli dla siebie, lecz dla Tego, który dla nich umarł i zmartwychwstał.(...) Wszystko zaś to pochodzi od Boga, który pojednał nas ze sobą przez Chrystusa i zlecił nam postępowanie jednania.”

Śledząc Pismo Święte, które jako podstawa wiary, jednoczy nas, kierujemy swą uwagę na Jezusa Chrystusa żyjącego w każdym z nas.

Pragnę podkreślić, iż łączy nas też wspólna praca dla dobra wszystkich ludzi. Na przykład organizacje charytatywne, które służą pomocą i wskazują jasną drogę życia, każdemu, bez względu na przekonania, czy przynależność społeczną, ukazując jednocześnie tym osobom wiarę w Boga.

Jak ten chleb, co łączy złote ziarna, tak niech miłość złączy nas ofiarna. Jak ten kielich łączy kropel wiele, tak nas, Chryste, w swoim złącz Kościole. O, Pasterzu, zgromadź w jednej swej owczarni zabłąkane owce, które giną. W jeden Kościół zbierz na nowo i przygarnij, byśmy jedną stali się rodziną.

Elżbieta Petryk-Bourgogne
Dom polski Yutz

Périgueux - 18 Janvier

L'Association Franco-Polonaise de Dordogne continue de célébrer Noël dans la Tradition Polonaise. Cette fête est devenue dans notre paroisse et en Dordogne une institution.

Pour des raisons de disponibilité de salle, le Noël polonais est célébré à une date décalée. Cette année c'était le samedi 18 Janvier.

L'église décorée aux couleurs de la Pologne, les costumes cracoviens chatoyants, la chorale franco-polonaise a interprété admirablement les koledy (cantiques de Noël).

Le Père Jarek Kucharski, curé à Cauderan du Médoc nous fait l'honneur de célébrer cette messe. Il parcourt ce soir là 400 kms. Les Pères Justin Singha et Patrice Mave,

curés de notre paroisse Saint Louis les Deux Rivières sont heureux de l'accueillir dans leur église.

L'assistance était nombreuse ce qui nous réjouit et nous permet de partager ces belles traditions polonaises avec tous nos amis, adhérents.

En Mai 2013 le Père Jarek a fêté ses 25 ans de sacerdoce. Nous étions heureux de le féliciter et de l'applaudir.

A l'issue de la messe, nous accueillons nos invités à la salle des fêtes.

L'orchestre jouant des chants polonais, le défilé des personnes en costume passe devant toutes les tables et se rend sur l'estrade. L'accueil commence par des chants, ensuite le Président salue les invités. L'oplatek est distribué pour le partage, coutume très appréciée par nos amis Français et Franco-polonais.

La soirée continue par un repas très convivial et une soirée dansante très réussie ; une tombola composée de lots issus pour la plupart de l'artisanat polonais est proposée au cours de la soirée.

La fête s'est terminée tard dans la nuit à la satisfaction de tous.

Y. Flet - Président,
Hélène Cypryk - Présidente Honoraire

Jasełka à Harnes

Le dimanche 2 février 2014, à Harnes, église du Sacré-Cœur, fidèles à la tradition polonaise, les enfants de la catéchèse de Harnes et Bill'y-Montigny, associés aux servants de messe, ont participé à la « crèche vivante », clôturant ainsi le temps de Noël.

Harnes, une étape sur les chemins de la sainteté.

A partir d'un livret conçu et mis en scène par Mlle Sylvie Antkowiak, les « artistes en herbe » ont interprété plusieurs scènes centrées sur l'Enfant-Jésus, devenu homme pour conduire tous les hommes sur les chemins de la sainteté.

Deux envoyés spéciaux- en réalité deux anges -ont mené leur enquête à Harnes, afin de voir quelle place serait faite à Jésus dans notre vie quotidienne pour qu'il puisse naître en nous. Notre reporter les a suivis....

« Non à la mondanité spirituelle », pape François.

Attirés par les chants mélodieux, nos deux anges se déclarèrent satisfaits par les choristes de l'Association « Tradition et Avenir » :

le recrutement dans le chœur des anges est assuré. Fort bien !

Mais, sans doute influencés par leur récente lecture de l'exhortation apostolique La joie de l'Évangile, ils voulurent en savoir plus sur « l'état de la mondanité spirituelle » à Harnes : ils ont alors décidé d'assister au spectacle des Jasełka.

« L'Église, berceau dans lequel Marie dépose Jésus »

Fins connaisseurs de la pensée du Bienheureux Jean-Paul II, nos deux anges se demandaient si, dans leur spectacle, les enfants allaient conduire les paroissiens de Harnes et des environs sur les chemins de l'adoration et de la contemplation.

Que voyaient-ils en effet ? D'un côté, le Bon Dieu qui ne cesse de créer et d'aimer les hommes. De l'autre côté, ces mêmes hommes affairés à préparer le réveillon. Pauvres humains : à peine remis des fatigues du Marché de Noël, ils devaient s'occuper des « fêtes de fin d'année ». Et grande était leur tentation de martyriser le calendrier : ah, si l'on pouvait déplacer les messes de Noël pour des jours où ils seraient plus disponibles !

La Sainte Famille, modèle pour les hommes.

Dieu, les hommes, l'homme-Dieu. Heureusement, nos deux anges,

experts en théologie, savent, mieux que personne, que cette pauvre humanité est sauvée par le Christ.

Et grande fut leur joie de voir les grands-parents, avec leur expérience et leur savoir, rappeler à temps et à contretemps, quelques splendides vérités, prouvant que le message de Noël est toujours actuel.

Rassemblés autour des grands-parents, les enfants écoutaient, émerveillés, cette catéchèse. Joseph, modèle d'obéissance qui prend tous les risques pour protéger la mère et l'enfant. Joseph, modèle de courage qui va travailler pour nourrir sa famille. Quelle belle leçon d'économie : la famille, remède au chômage ! Noël, semble dire Joseph, ne sera véritablement Noël que si les hommes protègent la vie, sans partage, surtout celle du plus faible...

Mémoire de Noël illuminée par l'éclair de Pâques.

Les enfants de la catéchèse se sont merveilleusement prêtés au jeu des mystères joyeux : la nativité avec ses difficultés et sa joie profonde, l'accueil de la vie, l'adoration des bergers, des mages... jusqu'au véritable rassemblement familial devant l'Enfant-Jésus.

Avec les moyens simples mais efficaces du théâtre, les enfants redisaient le message évangélique : se rassembler autour de Jésus, lumière pascale de nos vies obscures.

Nos deux anges étaient maintenant définitivement rassurés.

Ils se sont promis de revenir à Harnes, pas avant l'année prochaine, car la Canonisation du Bienheureux Jean-Paul II allait désormais occuper le plus clair de leur temps pascal. □

Jean-Louis Fovet

Wspólnota Polska w Besançon

Marzena Jagoda

Oplatek w Maîche

Do przyjeździe do Maîche z pochmurnej doliny Besançon, nasza Wspólnota spotkała się z bajkowym światem. Sprawili to biały śnieg, który pokrył wysokie świerki, skrzyptał pod nogami i błyszczał w słońcu. Stowem, był to inny świat niż nasze mroczne w tym okresie Besançon, otoczone górami.

W atmosferze prawdziwej zimy, pięknego, puszystego śniegu, spotkaliśmy się, aby podzielić się oplatkiem w przyjaźni i w braterstwie z Polakami z Maîche.

Był to niezwykły czas śpiewania kolęd i okazja do wytłumaczenia Francuzom ich głębokiego sensu. Towarzyszył nam ks. Bruno Doucet, proboszcz parafii w Maîche.

Nasza grupa nie była liczna, ale pozwoliło nam to na stworzenie bardzo serdecznej atmosfery. Zwłaszcza, że ks. Robert Gazdowicz zaproponował, abyśmy w kilku słowach opowiedzieli coś o sobie, akcentując okoliczności przyjazdu do Francji. Ta myśl pozwoliła nam lepiej się poznać.

Najbardziej poruszyła nas historia pani Josette, mieszkanki Maîche, która odkryła, wraz ze swoim rodzeństwem, że ma siostrę w Polsce, o której istnieniu nie wiedzieli. Mama jej przyjechała do Francji w 1933 roku, chcąc popracować i zarobić

Parafia Miłosierdzia Bożego ma swoją gazetkę

Z wielkim dynamizmem Parafia Miłosierdzia Bożego w Paryżu rozpoczęła Nowy Rok 2014. Z inicjatywy i przewodniczącego Rady Parafialnej, Mariusza Tarasiuka powstała nawet gazetka parafialna. Tytuł tego miesięcznika to „Nasza Parafia”.

Rada Parafialna wraz ze Szkolnym Stowarzyszeniem ABC, 15 stycznia br. zaprosiła na spotkanie oplatkowe ks. inf. Stanisława Jeża, rektora Polskiej Misji Katolickiej we Francji oraz jej wicerektora, ks. prał. Krystiana Gawrona.

W rodzinnej atmosferze, przy śpiewie polskich kolęd, dzieląc się osiągnięciami parafii i szkoły, przedstawiono nasz nowy projekt «gazetka parafialna». „Gazetka” bardzo spodobała się przybyłym gościom. Gratulując, podkreśli, iż wszelkie inicjatywy w ramach

Wspomnienie o śp. Marii Wierzbńskiej

Tę już ponad rok temu, 8 grudnia 2012, w święto Marii Niepokalanej, zmarła w Villers-en-Vexin, dożywszy 109 lat, Maria Wierzbńska, z domu Płociniak; urodzona 12 marca 1903 w Reclinghausen.

Zmarła w swoim domu, pod opieką syna i synowej- francuski, którzy zamieszkali u niej, by się ni opiekować, gdy skończyła 100 lat.

Maria wyszła za mąż w 1927 r. za Antoniego Wierzbńskiego, piekarza, w Czerwonej Wsi koło Krzywina, w poznańskim. Mieli dwóch synów.

W r. 1930 Antoni przyjechał do Francji, do Pas de Calais, a w r. 1931 razem wyjechali do Normandii, do Villers, gdzie kupili dom. Pracowali w rolnictwie, Pani

pieniądze na utrzymanie córki w Polsce. Tymczasem wydarzenia na świecie i II wojna światowa pokrzyżowały jej plany. Wyszła za mąż we Francji i miała troje dzieci. Ze względów osobistych nigdy nie wspominała o córce pozostawionej w Polsce.

Siostra pani Josette, Janina, która dziś ma ponad 80 lat, odwiedziła Francję we wrześniu 2012, przyjeżdżając na spotkanie rodzeństwa: siostry i dwóch braci. W czasie tego pobytu siostry spotkały się po raz pierwszy w życiu, bracia odwiedzili Janinę w Polsce na wiosnę 2012 r. Ta niecodzienna historia bardzo wzruszyła tutejszych mieszkańców po jej opisanu w lokalnej prasie.

Łamanie się Opatkiem jest symbolem wiary, składaniem sobie wzajemnie życzeń, wyrażaniem życzliwości wobec bliź-

niego, ale jest też ważnym symbolem dzielenia się po prostu życiem, wzruszeniami, bólem i radością, czyli tym wszystkim, co powinniśmy przeżywać w czasie Eucharystii, podczas spotkania z Jezusem Chrystusem.

Podczas naszego spotkania opłatkowego, zasiedliśmy także do wspólnego posiłku przyniesionego przez każdego z uczestników.

A zakończyliśmy nasz „Opaterek” Eucharystią w kościele w Małtche, w czasie której dziękowaliśmy Bogu za dar tego spotkania, za Jego obecność w naszym emigranckim życiu, za obecność każdego z nas.

Niech będzie pochwalony Jezus Chrystus i Maryja Jego Matka! □

PMK, które jednoczą oraz dynamizują naszych rodaków, skupionych w danym ośrodku duszpasterskim, są jak najbardziej cenione i godne naśladowania. Podkreślono, iż współpraca z „Ctosem Katolickim” ubogaci jeszcze bardziej naszą inicjatywę.

Młoda grupa redakcyjna, pod nadzorem ks. Ryszarda Górskiego, proboszcza parafii, pragnie wydawać gazetkę raz w miesiącu, umieszczając w niej, wydarzenia, zdjęcia, artykuły i przydatne informacje dotyczące parafii, szkoły oraz stowarzyszeń działających przy naszej parafii.

Pierwszy, specjalny numer „Naszej Parafii”, obejmował wyda-

zenia w naszej parafii w roku 2013. Piękne zdjęcia, wykonane przez naszego parafianina Bogdana Kuleja, przyciągały wzrok. Wszyscy parafianie, bardzo ciepło i z wielkim zainteresowaniem przyjęli naszą gazetkę, która rozeszła się w błyskawicznym tempie. Dziękujemy biuro redakcji - M. Tarasiuk, D. Czupich-Baj, T. Baj, A. Szmarowska, R. Sygnarowska-Osewska, B. Kuleja - za piękne dzieło. Czekamy z wielkim zainteresowaniem na następny numer „Naszej Parafii”, który ukarze się w lutym. □

ks. Ryszard Górski

Maria często pracował też jako gospodyni domowa w rodzinach, i na zamku w Villers.

W r. 1940 przeżyli bombardowanie swojego domu.

Od r. 1953 Pani Maria była opiekunką dzieci. Wychowała w ten sposób blisko trzydzieścioro dzieci, w tym, dwoje niesprawnych, mieszkających u niej jeszcze kiedy miała już 100 lat!

Maria Wierzińska była osobą głęboko wierzącą, zawsze też pogodna, uśmiechnięta, pełna dobroci. Bardzo lubiła swój ogród, pielęgnując śliczne kwiaty i hodując ptactwo domowe. Doskonale też piekła, zwłaszcza dla swoich podopiecznych, którzy wdzięczni często odwiedzali swoją mamę- opiekunkę. □

J.N.

„Opłatek kombatanci” paryskiego Koła SPK

Jak co roku, kombatanci z paryskiego Koła Stowarzyszenia Polskich Kombatantów i ich Rodzin, spotkali się 19 stycznia, na wspólnym przeżywaniu Bożego Narodzenia oraz witaniu Nowego Roku.

Zarząd Koła postanowił zorganizować to świąteczne spotkanie, w reprezentacyjnym salonie, na IV- piętrze Domu Kombatanta w Paryżu XVII. Wszyscy członkowie oraz liczni sympatycy i przyjaciele Koła, otrzymali wcześniej, stosowne życzenia świąteczne, wraz z zaproszeniem na wspomniany „Opłatek”. Zaproszenia te sygnował prezesa Koła, ks. inf. Stanisława Jeża, rektora PMK we Francji.

Jak tradycja nakazuje, Bożonarodzeniowy opłatek został pobłogosławiony przez, ks. Rektora, który witając uczestników kombatanckiego spotkania, przypomniał jego chrześcijański rodowód, a także mówił o znaczeniu naszego, pięknego, polskiego zwyczaju, składania sobie życzeń świątecznych. Z uwagi na obecność wśród uczestników „Obiadu opłat-

kowego” kilku osób francuskojęzycznych – przyjaciół i sympatyków SPK, ks. Rektor powtórzył swe słowa również po francusku.

Następnie pani Anna Łucka z Zarządu Koła, odczytała (po polsku) Ewangelię odnoszącą się do tematyki Bożego Narodzenia, a ks. Rektor odczytał po francusku Ewangelię, przypadającą na niedzielę 19 stycznia. Po czym rozpoczęło się składanie sobie wzajemnie życzeń i tamanie się opłatkiem.

Warto przy tym podkreślić, że nasze, opłatkowe spotkanie było możliwe dzięki zaangażowaniu się w jego organizację Zarządu Koła, a także kolegów, którzy wzięli na siebie organizację całego przedsięwzięcia, od wyboru menu, aż po jego realizację, gdyż było ono przygotowane własnymi siłami, włącznie z dwujęzyczną

Kartą. Tym niemniej główny ciężar związany z przygotowaniem w praktyce naszego opłatkowego obiadu, w skład którego wszedł i barszcz czerwony, z własnoręcznie zbieranymi grzybami, i wędliny z polskim chrzanem, wzięła na siebie pani Grażyna Aloszko, wieloletni członek paryskiego Koła SPK. Tak, że sukces tegorocznego kombatanckiego „Opłatka” jest w dużej mierze jej zasługą, oczywiście pamiętając o pomocy barku, działającego przy parafii Miłosierdzia Bożego, który upiekł na deser pyszny sernik i szarlotka, oraz o życzliwości ks. prob. Ryszarda Górskiego, któremu Zarząd Koła przekazuje specjalne słowa wdzięczności.

Piękną salę na IV-ym piętrze przygotowali (wraz ze stosowną dekoracją i nagłośnieniem) pani Danuta

Karnawałowe spotkanie w Triel

W niedzielę 15 stycznia 2014 roku odbył się w Triel S/Seine, uroczysty obiad, organizowany corocznie, w okresie karnawałowym, przez polskie Stowarzyszenie działające przy kościele św. Joanny D'Arc.

Uroczystość poprzedziła, jak w każdą niedzielę, Msza św. o godz. 1130 w polskim kościele w L'Hautil, celebrowana przez ks. Tomasza Sokota. Po Mszy św. wszyscy udaliśmy się do oddalonego o 2 km Triel S/Seine i tam zgodnie z tradycją w sali Remi Barrat odbył się

ten uroczysty poczęstunek. Zgromadzeni goście zostali powitani przez p. Jołę Gędys i Jerzego Jagielskiego, witający wręczyli również piękne kwiaty i skromne upominki osobom zasłużonym dla polskiego Stowarzyszenia. Jeną z nich była pani Romana, opiekująca się z wielką

pieczołowitością wystrojem kościoła św. Joanny D'Arc.

Wśród francuskich gości, na tej wspólnie uroczystości, był obecny, jak zawsze burmistrz miasta Triel S/Seine p. Joël Mancel ze swoim zastępcą – odpowiedzialnym za sprawy społeczne, p.

Nowakowska, Sekretarz Koła oraz pan Stanisław Aloszko, jego wiceprezes. W przygotowania spotkania zaangażowali się zresztą i pozostali członkowie Zarządu Koła. Trzeba wymienić tutaj: panią Teresę Stolarską, pana Marka Kurka, Jerzego Malinowskiego, skarbnika Koła. Efektem tego z pewnością efektem tego była też bardzo serdeczna i koleżeńską – świąteczna atmosfera spotkania, o czym świadczy wspólne śpiewanie kolęd, które, zainicjował ks. Stanisław. W trakcie uroczystości miały również miejsce i indywidualne popisy i recytacje.

Wśród uczestników, tegorocznego optatka SPK Koła Paryż, byli także obecni liczni reprezentanci paryskiego Stowarzyszenia Obrońców Krzyża, z jego prezesem, panią Marią Jolantą Dźwigatą, która także włączyli się w śpiew kolęd oraz w pomoc podczas trwania całej uroczystości.

Natomiast najstarszym uczestnikiem tegorocznego Kombatantskiego Optatka, był 95 -letni pan ppor. Michał Pająk,

członek paryskiego Koła, który przybył na uroczystość wraz z żoną Annick. Postać ppor. Pajaka jest warta specjalnego wspomnienia, gdyż jest on byłym żołnierzem Września 1939 r., który po klęsce Polski, uniknął i sowieckiej niewoli, uciekając z niej wraz z drugim żołnierzem (być może uchroniło go to od tragicznego losu polskich oficerów, którzy wpadli w sowiecką niewolę). Jako podchorąży WP, mógł bowiem trafić wtedy, do któregoś z miejsc kaźni, urządzonych przez Sowietów w 1939 r., dla polskich żołnierzy. Pan Michał Pająk, po wielu perypetiach, wrócił później szczęśliwie do rodzinnych Kielc, by następnie wyruszyć w dalszą drogę, tym razem na Zachód, do tworzono tam, Wojska Polskiego. Po wielu miesiącach wędrówki, przez południową Europę, w tym i Grecję, trafił do Francji, gdzie został żołnierzem formacji, wchodzącej w skład polskiej 2 Dywizji Strzelców Pieszych. Z tą też Dywizją w czerwcu 1940 r., po przekroczeniu granicy francusko-szwajcarskiej,

został internowany do końca wojny. Będąc w Szwajcarii ukończył studia ekonomiczne we Fryburgu i stamtąd przybył do Paryża, aby pozostać tu na stałe.

Stanisław Aloszko

Leonem Janusem. Warto podkreślić, że wśród znamienitych gości, był także, po raz pierwszy, deputowany Yvelines p. Arnaud Richard. Aperitif został przygotowany, przez wszystkie członkinie naszego Stowarzyszenia, natomiast czerwony barszcz z krokietami i danie główne, został przygotowany przez wolontariuszy, pod przewodnictwem p. Thomasa Alleno, pracującego, na co dzień w jednej ze znanych paryskich restauracji. Polskie przysmaki, przygotowane

z tak wielką pieczołowitością, zostały docenione i nagrodzone ogromnymi brawami, przez zebranych francuskich gości. Dzięki możliwości zaistnienia tej relacji, na łamach „Głosu Katolickiego”, pragniemy podziękować tym, którzy nie licząc się z własnym czasem, ciężko zapracowali na sukces tego radosnego dnia.

Dziękujemy też p. Krzysztofowi za oprawę muzyczno-artystyczną, jaką przygotował, dla naszych miłusińskich, którzy z werwą i niewielkim wdziękiem tańczyli

i bawili się na artystycznej scenie. Dziękujemy serdecznie p. Jolancie Gędys i Barbarze Urban, z zarządu polskiego Stowarzyszenia, za ich ogromne zaangażowanie się w kwestie techniczno-organizacyjne, tych kanatowych przygotowań, dzięki którym, nasze uroczyste spotkanie w Triel, okazało się wielkim sukcesem dla całej polskiej wspólnoty, jaka gromadzi się przy polskim kościele św. Joanny.

Jerzy Jagielski

• **Dowóz materiałów** TEL. 06 21 36 32 09

• **Wywóz GRUZU**

snb@entreprisedemolition.fr

TŁUMACZENIA – KONSULTACJE PRAWNE

**S. Bocianowski - dr Prawa Międzynarodowego
SPECJALISTA PRAWA POLSKIEGO
Ekspert Sądowy – Tłumacz Przysięgły**

105 bis, Bd de Grenelle, 75015 Paryż
Tel/fax : 01 43 06 00 70, 06 17 98 60 20, e-mail: bocianowski@sfr.fr

Sprawy małżeńskie, administracyjne, emerytalne, spadkowe, nieruchomości itp. w Polsce i we Francji.

Luxsus - PRZEWÓZ OSÓB I TOWARÓW DO POLSKI - OLSZYNA, WROCŁAW, KATOWICE, KRAKÓW, RZESZÓW. TEL.: 06 62 75 50 06; 01 42 38 63 20; (00 48 12) 284 12 50!

Poradnia Psychologiczna
przy Parafii polskiej w Paryżu XVI - 18, rue Claude Lorrain
przyjmuje bezpłatnie - w niedziele o godz. 17⁰⁰

**Specjalistyczny Gabinet Ortodontystyczny
DR AGNÈS PALUCHA**

118, av. Jean-Jaurès - 75019 Paris, Métro: Ourcq/Laumière
tél. 01 83 96 03 00

Rozliczenia księgowe**07 60 74 90 98****WYWÓZ GRUZU. TRANSPORT.****120€ – 60€!****TEL. 06.20.03.34.85****PSYCHOLOG-TERAPEUTA: TEL. 01 45 88 58 60**

udziela pomocy w przypadku:
problemów życiowych, depresji, ciężkich chorób, żałoby...
Poradnictwo legalne

Grupy rodzinne Al-Anon
Nadzieja dla krewnych i przyjaciół alkoholików

AL-ANON – GRUPA „ŚWIATEŁKO”

jest wspólnotą kobiet i mężczyzn, na życie których wpływa picie alkoholu członka rodziny lub bliskiej osoby.

Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc zarówno sobie, jak i osobie mającej problem z alkoholem. Jeśli masz kochaną osobę, której picie powoduje poważne problemy, będziesz serdecznie witany na naszych spotkaniach. Nie mamy powiązań z żadnym wyznaniem wiary, nie mamy żadnych zobowiązań prawnych, składek ani wpisowego. Dzielimy się wzajemnie naszym doświadczeniem, siłą i nadzieją. Twój postęp może się dokonać według twójego własnego sposobu i tobie właściwego tempa. My tylko zachęcamy, abyś wziął udział w naszej wspólnej sprawie.

Spotkania odbywają się **W KAŻDY CZWARTEK** o godz. 20⁰⁰ w salce obok kościoła polskiego św. Genowefy 18 rue Claude Lorrain, 75016 Paris (M° Exelmans) **ANONIMOWOŚĆ JEST PODSTAWOWĄ ZASADĄ AL-ANON**

OFIARY NA TYDZIEŃ MIŁOSIERDZIA

Mr Edward Hudziak - Carvin -	20 €
Mme Christiane Szymczak - Villerupt -	30 €
Ks. Faleńczyk Marian - Espaces du dialogue - Arcueil -	300 €
Ks. Eugeniusz Szyszka - par. Corbeil Essonnes. -	300 €
ASS Polonaise Cathol. de Choral chez Madame Grigiel - Cebazat -	100 €
Mr Jean Warcholinski - Algrange -	50 €

Dalsze ofiary prosimy przysyłać na adres: Mission Catholique Polonaise, 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris, wpłacając na: CCP 1268-75 N PARIS

GŁOS KATOLICKI**PRZYJACIELE**

Mme Krauzewicz Stéphanie -	70€
Mme Kucharski Stanisława -	70€
Mme Śliwa Janina -	100€
M Bartnik Stanisław -	70€
Mme Figaniak Władysława -	100€
Mme Dulowski Józefa -	70€
M Myszkowiak Andrzej -	70€
Mme Peśla Bożena -	70€
M Tomkiewicz Edmund -	100€
Siostry Serafitki -	100€
M Zagozda Krzysztof -	80€
M Semba Joseph -	75€
Mme Walkiewicz Eliza -	70€
Mme Eyssautier-Smiarowski Bolesława -	80€
Mme Olszewski Christine -	80€
M Soberka Richard -	70€
Ks. Edouard Kawalec -	100€
Mme Maria Michalkiewicz -	70€
M Casperowicz Henryk -	100€
Mme Michalkiewicz Maria -	70€
Ks. Kawalec Edouard -	100€

Czytelnikom, którzy wspierają Głos Katolicki „Prenumeratą Przyjaciół”, składamy serdeczne podziękowania.

Dalsza część Listy będzie się ukazywać w kolejnych numerach GK. (Redakcja)

USŁUGI

Firma budowlana z Polski wykona kompleksowe roboty budowlane i remontowe (łącznie z hydrauliką i elektryką) po przystępnych cenach w miesiącach: kwiecień - sierpień 2014. Kontakt +48 608 131 309.

GŁOS KATOLICKI VOIX CATHOLIQUE

UWAGA! Drobne ogłoszenia w G.K.: 1 €/słowo; przy powtórzeniach – od trzeciego razu – 0,7 €/słowo; ogłoszenia ekspresowe – we Wkładce G.K.: 6 € („szukam pracy” – 4 €); przy powtórzeniach – 50% ceny; – „usługi” – do 10 słów: – 8 € (powtórzenia 5 €), do 20 słów – 12 € (powtórzenia 8 €). Ogłoszenia umieszczamy dodatkowo na stronie internetowej G.K. (www.glos-katolicki.eu) – dopłata wynosi -1 € na tydzień („usługi” – 2 €)! Reklamy (ceny w zależności od ilości powtórzeń i wielkości) – inf. i cennik w redakcji

GK – 263 bis, rue Saint Honoré, 75001 Paris – II piętro: w godz. 9–12h30 i 15–18, od poniedziałku do piątku; tel. 01 55 35 32 28(31); 01 42 96 23 29; fax 01 55 35 32 29; e-mail: vkat@club-internet.fr

Bilety autokarowe i samolotowe

Janosik SINDBAD**Paryż: 252, rue Rivoli - 2, rue Mondovi
tel. 01 44 69 30 80, 01 40 20 00 80.**

Wycieczki 7 razy w tygodniu.

Z Paryża (12⁴⁵), Reims (14⁴⁵), Metz (17⁰⁰)

do: Polski Południowej i Centralnej;

16⁰⁰ - z Paryża do innych miejscowości, w sumie 145 miast.

Czynne 7 dni w tygodniu - przesyłki i paczki do Polski

1225p02

**BIURO TŁUMACZEŃ
W. A. KOCZOROWSKI**

Tłumacz przysięgły przy Sądzie Apelacyjnym w Wersalu

90, rue Anatole France - 92290 Châtenay-Malabry

lub

4, villa Juge - 75015 Paris (M^o Duplex)

tel. 01 70 28 55 66 lub 06 07 71 52 90; (e-mail: wakocz@aol.com).

Tłumaczenia urzędowe, redakcja podań i pism, formalności
prawno-administracyjne w urzędach, kancelariach notarialnych i sądach.**TRANSPORT:****- wywóz gruzu, - dowóz materiałów, - przeprowadzki.****T. 06 98 58 86 36****Masz problemy z prawem i nieregulowane sprawy w Polsce?****Kompleksowa pomoc w zakresie prawa kar-
nego, cywilnego, rodzinnego na terenie całej
Polski - reprezentacja przed sądami polskimi.**Adwokat Grzegorz Stojek, email: gdstojek@wp.pl
tel. kom.+33 6 59 95 89 91; +48 501 777 854

1337p06

- WIDEOFILMOWANIE**- FOTOGRAFIA OKOLICZNOŚCIOWA****CHRZEST, KOMUNIA, ŚLUB****- kamerzyści i fotograf do Państwa dyspozycji**tel. 06 50 99 55 47; www.photovideoart.fr

0945171

**Anonimowi Alkoholicy
niedziela, godz. 17:00**spotkania otwarte dla
wszystkich zainteresowanych**3 Rue Rampal
75019 Paris****(M) 11 2 Belleville**

tel. kontaktowe:

0 625 973 095

0 618 916 541

**GRUPA POLSKOJEZYCZNA
„NIEDZIELNA”**

5101

Dr Danuta Baranowicz-Schouker**chirurgien-dentiste**33, rue Poissonnière - 75002 Paris, M^o Bonne Nouvelle

tél. 01 42 33 60 31; 06 20 25 08 15

(mówimy po polsku)

**GŁOS
KATOLICKI
VOIX CATHOLIQUE**

Tygodnik polski za granicą

(Hebdomadaire de l'émigration polonaise)

N° 8 (2534): 23.2.2014

Commission paritaire N°: 0515 G 86630;

ISSN: 1279-953X

Cena (Prix au n°): 1,55 €

Wydawca (Editeur): Polska Misja Katolicka we Francji (La Mission Catholique Polonaise en France) - tél. 01 55 35 32 32

Adres (Adresse): 263 bis, rue Saint-Honoré, 75001 Paris. Tél.: 01 55 35 32 28; 01 55 35 32 31; fax 01 55 35 32 29.

E-mail: vkcat@club-internet.fr; vkcat@sfr.fr | www.glos-katolicki.eu

CCP 12 777 08 U Paris; CCP 19 180 05 U Paris.

Dyrektor Publikacji (Directeur de la Publication): Ks. inf. Stanisław Jeż - Recteur MCP.

Redaktor (Rédacteur): Paweł Osikowski; Zespół (Rédaction): ks. Tomasz Sokół.

Druk (Imprimerie): INDICA - 2, rue du 19 mars 1962 - 28630 Le Coudray; tel. 02 37 88 18 81.

Abonnement (Abonement): 1 rok (1 an) - 56,60 €, pół roku (6 mois): 30,30 €.

Redakcja nie zwraca materiałów nie zamówionych, zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów i nie odpowiada za treść ogłoszeń.

Numer złożony do druku (soumis à l'impression): 12.02.2014

Inf. o prenumeracie na str. 3

**Jeśli uważasz, że masz problem z alkoholem,
alkohol kieruje Twoim życiem****Przyjdź na spotkanie Anonimowych Alkoholików**Anonimowi Alkoholicy są wspólnotą mężczyzn i kobiet, na życie których wpływa picie alkoholu. Anonimowi Alkoholicy dzielą się nawzajem doświadczeniem, siłą i nadzieją, aby wspólnie rozwiązać swój problem - **alkohol**.**Spotkania AA odbywają się w każdy wtorek
w godzinach od 19³⁰ do 21³⁰**

przy kościele św. Genowefy (18, rue Claude Lorrain, 75016 Paris - metro Exalmans)

i w każdy piątek godzinach od 19³⁰ do 21³⁰

w Domu Jana Pawła II (52, av. Laplace, 94110 Arcueil - RER B stacja „Laplace”)

Anonimowość jest podstawową zasadą Anonimowych Alkoholików**Nam się udało - Tobie też się może udać****AL-ANON
ALATEEN**

Grupy rodzinne Al-Anon

Nadzieja dla krewnych i przyjaciół alkoholików

Al-Anon jest wspólnotą kobiet i mężczyzn, na życie których wpływa picie alkoholu członka rodziny lub bliskiej osoby.

Krewni oraz przyjaciele mogą wiele uczynić, aby pomóc zarówno sobie jak i osobie mającej problem z alkoholem.

Spotkania odbywają się w każdy wtorek o godzinie 20

(w salce obok kościoła polskiego NMP w Paryżu - metro: Concorde)

Grupa Alateen spotyka się w drugi i ostatni wtorek każdego miesiąca o **godz. 20****Anonimowość jest podstawową zasadą Al-Anon. Czekamy na Ciebie!****Tel: 06 26 45 56 46**

POLVOD**TYLKO POLSKIE FILMY**Legalnie i bezpłatnie na www.polvod.pl**TRWAM PROGRAM***24 lutego - 2 marca 2014***PONIEDZIAŁEK 24 LUTEGO**

8⁰⁰ - Informacje 8¹⁵ - Wieś to też Polska 9²⁵
 - Słowo Życia 9³⁰ - Vatican magazine 10⁰⁰
 - Informacje 10³⁰ - Rozmowy niedok. 11⁵⁵
 - Św. na każdy dzień 12⁰⁰ - Anioł Pański 12⁰⁵ - Informacje 12¹⁵ - By odnowić oblicze ziemi 13⁰⁵ - Koncert życzeń 14³⁰ - Rozmowy niedok. 15⁴⁵ - Słowo Życia 15⁵⁰ - Pytasz i wiesz 16⁰⁰ - Informacje 16¹⁰ - Wspomnienia z Wilna 16³⁰ - Tydzień z Ziemi Św. 16⁵⁰
 - Reportaż 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 19³⁰ - Dla dzieci 20⁰⁰ - Informacje 20²⁰
 - Różaniec 20⁵⁰ - Felieton 21⁰⁰ - Apel Jasnogórski 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Polski punkt widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach

WTOREK 25 LUTEGO

8⁰⁰ - Informacje 8¹⁵ - Polski punkt widzenia 8¹⁵ - Słowo życia 8⁴⁰ - Reportaż 9³⁵ - Wspomnienia z Polski 9⁵⁰ - Słowo życia 9⁵⁵ - Św. na każdy dzień 10⁰⁰ - Informacje 10¹⁵ - Jak My to widzimy 10⁴⁵ - Tydzień z Ziemi Św. 11⁰⁵ - Mocni w wierze 11⁵⁰ - Słowo życia 12⁰⁰ - Anioł Pański 12⁰⁵ - Informacje 12³⁵ - Św. na każdy dzień 15⁴⁵ - Słowo życia 15⁵⁰ - Pytasz i wiesz 16⁰⁰ - Informacje 16¹⁰ - Kalendarz młodych 16³⁰ - Aktualności WSKSiM 16⁴⁵ - Św. na każdy dzień 17⁰⁰ - Program poradnikowy 17²⁵ - Św. na każdy dzień 17³⁰ - Reportaż 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19³⁰ - Dla dzieci 20⁰⁰ - Informacje 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Myśląc Ojczyzna 21⁰⁰ - Apel Jasnogórski 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Polski punkt widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach

ŚRODA 26 LUTEGO

8⁰⁰ - Informacje 8¹⁵ - Polski punkt widzenia 8⁴⁰
 - Dla dzieci 8⁵⁵ - Słowo Życia 9⁰⁰ - Kalendarz młodych 9²⁵ - Aromatyczne inspiracje 9⁵⁰
 - Słowo życia 9⁵⁵ - Św. na każdy dzień 10⁰⁰

- Audiencja generalna 11²⁵ - Myśląc Ojczyzna 11⁵⁰ - Słowo życia 11⁵⁵ - Św. na każdy dzień 12⁰⁰ - Anioł Pański 12⁰⁵ - Informacje 12²⁰ - Św. na każdy dzień 12³⁰ - Rozmowy niedok. 15⁴⁵ - Słowo Życia 15⁵⁰ - Pytasz i wiesz 16⁰⁰ - Informacje 16¹⁰ - Na zdrowie 17⁰⁰ - Po stronie prawdy 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19²⁵ - Św. na każdy dzień 19³⁰ - Dla dzieci 20⁰⁰ - Informacje 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰
 - Myśląc Ojczyzna 21⁰⁰ - Apel Jasnogórski 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Polski punkt widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach

CZWARTEK 27 LUTEGO

8⁰⁰ - Informacje 8¹⁵ - Słowo życia 8²⁰ - Polski pkt. widzenia 8⁴⁰ - Dla dzieci 9⁰⁰ - Na zdrowie 10⁰⁰ - Informacje 10¹⁵ - Rozmowy niedok. 11²⁵ - Felieton 11⁵⁰ - Słowo Życia 11⁵⁵ - Św. na każdy dzień 12⁰⁰ - Anioł Pański 12⁰⁵ - Informacje 12²⁰ - Po stronie prawdy 12⁴⁰ - Słowo życia 12⁴⁵ - Św. na każdy dzień 13³⁰ - Rozmowy niedok. 15⁴⁵ - Słowo Życia 15⁵⁰ - Pytasz i wiesz 16⁰⁰ - Informacje 16¹⁰ - Z wędką nad wodę 17³⁰ - Reportaż 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19³⁰ - Dla dzieci 20⁰⁰ - Informacje 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Felieton 21⁰⁰ - Apel 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Polski pkt. widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach

PIĄTEK 28 LUTEGO

8⁰⁰ - Informacje 8¹⁵ - Polski punkt widzenia 8⁴⁰ - Dla dzieci 9⁴⁰ - Słowo Życia 9⁴⁵ - Duc in altum 10⁰⁰ - Informacje 10¹⁵ - Rozmowy niedok. 11²⁵ - Głos Polski 11⁵⁰ - Św. na każdy dzień 11⁵⁵ - Słowo życia 12⁰⁰ - Anioł Pański 12⁰⁵ - Informacje 12⁵⁰ - Św. na każdy dzień 12⁵⁵ - Słowo Życia 15⁴⁵ - Słowo Życia 15⁵⁰ - Pytasz i wiesz 16⁰⁰ - Informacje 16¹⁰ - Porady medyczne 17⁰⁰ - Wysokie obroty 17³⁰

- Reportaż 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 18¹⁵ - Warto zauważyć 18⁵⁵ - Przegląd Niedzieli 19³⁰ - Dla dzieci 20⁰⁰ - Informacje 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Felieton 21⁰⁰ - Apel Jasnogórski 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Polski punkt widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach

SOBOTA 1 MARCA

8⁰⁰ - Informacje 8¹⁵ - Warto zauważyć 8⁵⁵ - Św. na każdy dzień 9⁰⁰ - Telewizyjny Uniwersytet Biblijny 10⁰⁰ - Informacje 10¹⁵ - Myśląc Ojczyzna 10³⁵ - Polski punkt widzenia 11⁰⁰ - Kropelka radości 12⁰⁰ - Anioł Pański 13¹⁵ - Porady medyczne 13⁴⁰ - Słowo życia 13⁵⁵ - Św. na każdy dzień 14⁵⁰ - Siódmy Sakrament 15²⁰ - Św. na każdy dzień 15³⁰ - Koncert życzeń 15⁵⁰ - Słowo Życia 16⁰⁰ - Informacje 16¹⁰ - Muzyczne drogowskazy 17⁰⁰ - Sanktuarium Polskie 17²⁵ - Przegląd Niedzieli 17³⁰ - Reportaż 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19³⁰ - Dla dzieci 20⁰⁰ - Informacje 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Zaczepnij ze źródła 21⁰⁰ - Apel Jasnogórski 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Polski punkt widzenia 22⁰⁵ - Świat w obrazach

NIEDZIELA 2 MARCA

8⁰⁰ - Słowo życia 8⁰⁵ - Polski punkt widzenia 8³⁰ - Z Parlamentu Europejskiego 9⁰⁰ - Spotkanie z Madzią Buczek 9¹⁵ - Przegląd Źródła 9²⁰ - Przegląd Niedzieli 9³⁰ - Msza Św. 11⁵⁵ - Św. na każdy dzień 12⁰⁰ - Angelus 12²⁰ - Wieś to też Polska 13³⁰ - By odnowić oblicze ziemi 15⁵⁰ - Św. na każdy dzień 15⁵⁵ - Słowo Życia 16⁰⁰ - Informacje 16¹⁰ - Koncert życzeń 17³⁰ - Reportaż 18⁰⁰ - Anioł Pański 18⁰⁵ - Informacje 18¹⁵ - Rozmowy niedok. 19³⁰ - Dla dzieci 20⁰⁰ - Informacje 20²⁰ - Różaniec 20⁵⁰ - Zaczepnij ze źródła 21⁰⁰ - Apel Jasnogórski 21²⁰ - Informacje 21⁴⁰ - Vatican magazine 22¹⁰ - Jak My to widzimy. □

Skoczkowie wymodlili sukces?

Po wielkim sukcesie Kamila Stocha i spółki w konkursie na normalnej skoczni w Soczi dowiadujemy się coraz więcej szczegółów z przygotowań, jakie podejmowali biało-czerwoni. Internet obiegło zdjęcie naszych reprezentantów zrobione na Mszy Świętej.

Po wygranej konkursie redaktor TVN24 zapytał Kamila Stocha: Dziś niedziela. Pan jest wierzący. Czyba nie

dało się iść do kościoła? Stoch z uśmiechem na twarzy odpowiedział, że w sobotni wieczór uczestniczył wraz z kolegami we Mszy Świętej (w sobotę wieczorem odprawia się w Kościele katolickim Msze św. z liturgii niedzielnej).

Sportowcy aktywnie włączyli się w przygotowanie liturgii. Czytania przeczytali Maciej Kot i Kamil Stoch, a psalm zaśpiewał Jan Ziobro. Dawid

Kubacki przeczytał modlitwę wiernych. Zapewne przed konkursem modliło się więcej skoczków, nie tylko Polacy. Jednak z tej sytuacji można wyciągnąć pewien wniosek: jak widać życie wiarą zupełnie nie przeszkadza w wyczynowym uprawianiu sportu, a może czasem pomóc. I chociaż świetne wyniki to wynik wieloletniej, ciężkiej pracy na treningach, to bardzo cieszy, że skoczkowie otwarcie przyznają się do wiary w Jezusa. □

za wiarę. pl

UBEZPIECZENIA PO POLSKU

Grażyna Lubicz Fernandes

SwissLife

tel. 01 39 64 38 36; 06 73 47 94 20 • fax: 01 34 17 43 51 e-mail: grazyna.fernandes.ag@swisslife.fr

BP 27 - 14, Résidence du Lac – 95880 Enghien Les Bains (północne przedmieście Paryża).

KOMPLETNA OBSŁUGA KLIENTA PO POLSKU

Numer pośrednika ubezpieczeń: 07 007 704, w rejestrze ORIAS – www.orias.fr; Instancja kontroli ACP

**TVP
POLONIA**

PROGRAM TV

24 lutego – 2 marca 2014

PONIEDZIAŁEK

24 LUTEGO

7²⁵ Znak Orła – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10³⁰ Polonia w Komie 10⁴⁵ Tygodnik.pl 11⁴⁰ Galeria – serial 12⁰⁰ Barwy szczęścia – serial 12²⁵ Łamigłówka 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ XI Światowe Zimowe Igrzyska Polonijne 14³⁵ Kulturalni PL 15⁴⁰ Złotopolscy – telenowela 16²⁰ Studio Wschód 16⁵⁵ Galeria – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówka 17⁵⁵ Made in Poland 18²⁵ Saga rodów 18⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Cafe Historia 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówka 20⁵⁰ Głęboka woda – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁰ XI Światowe Zimowe Igrzyska Polonijne 22⁵⁵ Tomasz Lis na żywo 23⁵⁰ Fascynujące śląskie 0²⁰ Naszaarmia.pl 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁰ Łamigłówka 1¹⁵ Znak Orła – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

WTOREK

25 LUTEGO

7³⁰ Z przygodą na ty(2) – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10³⁰ Cafe Historia 10⁴⁵ Polonia w Komie 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Galeria – serial 12⁰⁰ Barwy szczęścia – serial 12²⁵ Łamigłówka 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Czas honoru – serial 13⁵⁰ Dzika Polska – serial 14³⁰ Tomasz Lis na żywo 15²⁵ XI Światowe Zimowe Igrzyska Polonijne 15³⁵ Informacje kulturalne 15⁵⁵ Złotopolscy – telenowela 16²⁵ Fascynujące śląskie 16⁵⁵ Galeria – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ Łamigłówka 17⁵⁵ Kazimierz Kowalski zaprasza 18⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Informacje kulturalne 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówka 20⁵⁰ Ojciec Mateusz – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁰ Kronika XI Światowych Zimowych Igrzysk Polonijnych 22⁵⁵ Po prostu 23³⁵ Hala odlotów 0²⁰ Program rozrywkowy 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁰ Łamigłówka 1¹⁵ Z przygodą na ty(2) – serial 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

ŚRODA

26 LUTEGO

7²⁵ Rozalka Olaboga – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10³⁰ Flesz historii 10⁴⁵ Polonia w Komie 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Galeria – serial 12⁰⁰ Barwy szczęścia – serial 12²⁵ Łamigłówka 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ Głęboka woda – serial 13⁵⁰ Nie ma jak Polska 14²⁵

Sztuka życia – telenowela 14⁵⁵ Po prostu 15³⁰ Kronika XI Światowych Zimowych Igrzysk Polonijnych 15⁵⁰ Złotopolscy – telenowela 16¹⁵ Ciepło na lata 16³⁵ Notacje – dokument 16⁵⁵ Galeria – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17³⁵ Łamigłówka 17⁴⁵ Arie ze śmiechem 18⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Wilnoteka 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówka 20⁵⁰ Siostry – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁰ Kronika XI Światowych Zimowych Igrzysk Polonijnych 22⁵⁰ Kabaretowy Klub Dwójki 23⁴⁵ Kard. Bolesław Kominek – dokument 0¹⁵ Made in Poland 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁰ Łamigłówka 1¹⁵ Rozalka Olaboga – serial 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

CZWARTEK

27 LUTEGO

7²⁵ Plecak pełen przygód – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10⁴⁰ Polska i świat z historią w tle – reportaż 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Galeria – serial 12⁰⁰ Barwy szczęścia – serial 12²⁵ Łamigłówka 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ M jak miłość – serial 13⁴⁵ Siostry – serial 14⁴⁰ Kard. Bolesław Kominek – dokument 15¹⁵ Kronika XI Światowych Zimowych Igrzysk Polonijnych 15³⁵ Złotopolscy – telenowela 16⁰⁰ Tygodnik Kulturalny 16⁵⁵ Galeria – serial 17²⁰ Polonia w Komie 17³⁰ Teleexpress 17⁴⁵ Łamigłówka 17⁵⁵ Kabaretowy Klub Dwójki 18⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 19²⁵ Informacje kulturalne 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20⁴⁰ Pogoda 20⁴⁵ Łamigłówka 20⁵⁵ Komisarz Alex – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁰ Kronika XI Światowych Zimowych Igrzysk Polonijnych 22⁵⁵ Głina – serial 23⁵⁰ Henryk Stawik – dokument 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁰ Łamigłówka 1¹⁵ Plecak pełen przygód – serial 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

PIĄTEK

28 LUTEGO

7²⁵ Zima w Wiklinowej Zatoce(2) – serial 8⁰⁰ Pytanie na śniadanie 10³⁰ Wilnoteka 10⁴⁵ Polonia w Komie 11⁰⁰ Polonia 24 11⁴⁰ Galeria – serial 12⁰⁰ Barwy szczęścia – serial 12²⁵ Łamigłówka 12³⁵ Wiadomości 12⁵⁰ M jak miłość – serial 13⁵⁰ Komisarz Alex – serial 14⁴⁰ Jak to działa 15¹⁰ Kronika XI Światowych Zimowych Igrzysk Polonijnych 15²⁵ Złotopolscy – telenowela 16⁰⁰ Hala odlotów 16⁵⁵ Galeria – serial 17²⁰ Polonia w Komie

17²⁵ Reportaż 17⁵⁵ Łamigłówka 18⁰⁰ 25 lat T. Love 18⁵⁰ Barwy szczęścia – serial 19²⁰ Ex Libris 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20³⁰ Sport 20³⁵ Pogoda 20⁴⁰ Łamigłówka 20⁵⁰ Na dobre i na złe – serial 21⁴⁵ Polonia w Komie 22⁰⁰ Polonia 24 22⁴⁰ Kronika XI Światowych Zimowych Igrzysk Polonijnych 23⁰⁰ Siekierzada – dramat 0⁴⁵ Galeria – serial 1¹⁰ Łamigłówka 1¹⁵ Zima w Wiklinowej Zatoce(2) – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

SOBOTA

1 MARCA

8⁴⁵ Polonia 24 9³⁰ Załoga Eko 9⁵⁵ 38. Bieg Piastów 10⁰⁵ Ciepło na lata 10²⁵ Program rozrywk. 11¹⁵ 38. Bieg Piastów 11³⁵ Więzy krwi – serial 12²⁵ Łamigłówka 12³⁰ Pamiętaj o mnie 12⁵⁰ Ojciec Mateusz – serial 13⁴⁰ Maktowicz w podróży 14⁰⁵ 38. Bieg Piastów 14²⁵ Na dobre i na złe – serial 15²⁵ 38. Bieg Piastów 15⁴⁰ Kronika XI Światowych Zimowych Igrzysk Polonijnych 16⁰⁰ Kulturalni PL 17⁰⁰ Słownik polsko@polski 17²⁵ Łamigłówka 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁵ M jak miłość – serial 18⁵⁰ Przegląd Piosenki Aktorskiej 19⁴⁵ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁰ Pogoda 20⁴⁵ Czas honoru – serial 21³⁵ Pamiętaj o mnie 22⁰⁰ Polacy tu i tam 22⁴⁰ Prywatne niebo – film 0¹⁵ Słownik polsko@polski 0⁴⁵ Łamigłówka 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁵ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości

NIEDZIELA

2 MARCA

8²⁰ Polacy tu i tam 8⁵⁰ Felieton 9⁰⁰ Łamigłówka 9⁰⁵ Panna z mokrą głową – serial 9⁴⁰ Ziarno 10¹⁰ Tygrysy Europy – serial 11¹⁵ Pamiętaj o mnie 11³⁰ Saga rodów – magazyn 11⁵⁵ Między ziemią a niebem 12⁰⁰ Anioł Pański 12¹⁰ Między ziemią a niebem 12⁴⁵ Pod Tatrami 13⁰⁰ Msza św.- kościół św. Maksymiliana w Szklarskiej Porębie 14²⁰ Program rozrywkowy 15²⁰ Okrasa tamie przepisy 15⁵⁰ Alchemia zdrowia i urody 16⁰⁵ Skarby prowincji 16²⁵ Dzika Polska – serial 16⁵⁵ Made in Poland 17²⁵ Łamigłówka 17³⁰ Teleexpress 17⁵⁰ M jak miłość – serial 18⁴⁵ Program rozrywkowy 19⁴⁰ Dobranocka 20⁰⁰ Wiadomości 20²⁵ Sport 20³⁰ Pogoda 20⁴⁵ Blondynka – serial 21⁴⁰ Pamiętaj o mnie 22⁰⁰ Tygodnik.pl 23⁰⁰ Tygrysy Europy – serial 0⁰⁵ Dla ludzi dla lasu 0³⁵ Ciepło na lata 0⁴⁵ Łamigłówka 0⁵⁰ M jak miłość – serial 1⁴⁰ Dobranocka 2⁰⁰ Wiadomości. □

*Następcy Stocha na stokach
czyli nabierajcie sił i ducha,
bo trwają zimowe ferie!*